Мустақиллик, Тинчлик, Ҳамкорлик

Халқ сўзи

Газета 1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган.

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар маҳкамасининг газетаси

15 СЕНТЯБРЬ, СЕШАНБА № 179 (430). 1992 йил

Сотувда эркин нархда

ХИРМОНГА БАРАКА, «ОҚ ОЛТИН» ЗАҲМАТКАШЛАРИ!

1992 ЙИЛНИНГ ДАСТЛАБКИ КАРВОНЛАРИ ЙЎЛГА ЧИҚДИ

КУЗ келди. Тўкин-сочинлик мавсуми бошланди. Ўзбек ўзининг миллий бойлиги бўлган пахтасини хирмонга тўкди. Наманган вилоятида бу мавсумга пухта тайёргарлик кўрилди. Мана, бир неча кундирки, Поп районида беш мингдан зиёд киши белига этак боғлаб, пахта термоқда. Хирмонларда тонналар яратилди. Пахта обдон қуритилди. «Поп», «Қўштепа», «Водий», Ширмоной Мирсултонова номли, Худойберганов номли ва бошқа хўжаликларда мўл ҳосил етиштирилди.

«Поп» давлат хўжалигидамиз. Деҳқонлар 2368 гектар ерга барака уруғи экишган эди. Режа улкан: 7100 тонна чўл дурдонаси! Марранинг улуғлиги юксак меҳнат ва қатъиятлиликни талаб этади. Бугун дала айланган киши чўлқуварларнинг ғайратини кўриб, чарчоғи ёзилади. Очилган пахталардан ташқари, саноқсиз кўсакларни кўтара олмай, базўр тебраниб турган ғўзалар. Ҳа, улар ўзбекнинг ризқу рўзи.

Раҳимжон Алимов, Рафиқ Рўзиматов, Жалолиддин Тўраев бошлиқ бригадаларда иш қизғин. Пудратчилар етиштирилган ҳосилни нобуд қилмай йиғиштириб олиш билан бандлар. Чунки, охирги натижадан уларнинг ўзлари манфаатдор бўлишади. Умида Шомирзаева, Робия Ашуралиева, Ҳурматой Боймуродова, Насиба Муродалиева сингари чеварларнинг қўли-қўлига тегмайди.

Директор Йўлдошали Қўлдошев асл деҳқон. Одамохун, меҳнаткашларни қўллаб-қўлтиқлашни яхши билади. Шунинг учун қайси жамоага раҳбар бўлмасин, машъалликни қўлдан бермайди. Мана, попликларнинг катта карвонида жамоа хўжалигининг ҳам муносиб улуши бор. Ҳалол меҳнат маҳсули — илк пахта ҳосили тарозуга қўйилди. Дастлабки ҳосил юқори сортларга қабул қилина бошлади.

Раҳимжон ИРИСОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ҚЎШНИНИНГ ҚАЙҒУСИ— БИЗНИНГ ҚАЙҒУМИЗ

ХУНРЕЗЛИК ТЎХТАТИЛСИН, ИНСОН ҲУҚУҚЛАРИ ҲИМОЯ ҚИЛИНСИН!

ҲУКУМАТГА ДАХЛСИЗ МУСТАҚИЛ ТАШКИЛОТ — ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ИНСОН ҲУҚУҚЛАРИ МИЛЛИЙ КОМИТЕТИНИНГ ТОЖИКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИДАГИ ВОҚЕАЛАР МУНОСАБАТИ БИЛАН МУРОЖААТИ

Тожикистон фуқаролари, азиз дўстлар, ака-укалар, опа-сингиллар!

Ўзбекистон ва Тожикистон халқлари асрлар давомида бирга яшаб, биргаликда меҳнат қилиб келади. Анъанавий дўстлик ва ҳамкорлик, дин бирлиги, маданият, турмуш ва урф-одатларнинг ўхшашлиги уларни бир-бирига маҳкам боғлаган. Бизнинг вазифаларимиз ҳам умумий — иқтисодиётни соғломлаштириш, уни одамларнинг энг зарур эҳтиёжларини қондиришга қаратиш, чинакам мустақил ҳуқуқий давлат барпо этиш, инсонни камол топтиришга ва унинг ҳуқуқларини ҳимоя қилишга ҳар томонлама кўмаклашишдан иборат.

Сўнгги кунларда Тожикистон Республикасидаги вазият жуда кескинлашди. Қуролли тўқнашувлар натижасида қон тўкилмоқда, кўпдан-кўп бегуноҳ болалар, аёллар, қариялар, оддий фуқаро ҳалок бўлмоқда.

Инсон ҳуқуқлари умумий декларациясида, иқтисодий, ижтимоий ва маданий ҳуқуқлар тўғрисидаги ҳамда фуқаролик ва сиёсий ҳуқуқлар ҳақидаги ҳужжатларда ифода этилган инсон ҳуқуқларининг Тожикистонда қўпол равишда бузилаётгани можаронинг кучайишига олиб келди. Тожикистонда энг муқаддас нарса — инсоннинг яшаш ҳуқуқи topталмоқда. БМТ низомига мувофиқ инсон ҳуқуқларини ҳурмат қилиш барча ҳукуматлар ва халқларнинг муштарак бурчидир.

Ўзбекистон Республикаси Президенти И. Каримовнинг қардош тожик халқига мурожаатида шу диёрда тинчлик, фуқаролар тотувлиги ва барқарорлик тикланади, деб умид билдирилган.

Ҳукуматга дахлсиз мустақил ташкилот — Ўзбекистон Республикаси Инсон ҳуқуқлари миллий комитети:

— Тожикистонда бўлаётган воқеалардан ташвишланаётганини билдиради, бегуноҳ кишиларнинг ҳалок бўлаётганидан беҳад қайғу чекмоқда;

— Можаро қатнашчиларини ақл-идрок билан иш тутиб, сабр-бардошли бўлишга, музокара бошлаб, тангликдан чиқиш йўлларини излашга чақиради;

— Тожикистондаги вазият — чегараларнинг дахлсизлиги қоидаларига, инсон ҳуқуқлари ва эркинликларига сўзсиз риоя қилган, Тожикистон ҳудудидаги кам сонли миллатлар ҳуқуқларини таъминлаган ҳолда, БМТ низоми қоидалари асосида бартараф этилиши лозим деб билади;

— Можарони қурол ишлатиш йўли билан ҳал этиш учун уринишга йўл қўйиб бўлмайди, бундай уринишлар беҳуда, деб ҳисоблайди;

— Мухолиф томонларни можаро тағин ҳам авж олиб кетишига йўл қўймаслик учун бор кучини сарфлашга даъват этади;

— Тожикистондаги можарони бартараф этишга доир тинчлик ўрнатиш ишларига БМТнинг тегишли кучларини жалб этишни мақсадга мувофиқ деб ҳисоблайди.

Ўзбекистон Республикаси Инсон ҳуқуқлари миллий комитети тожик халқини ўзига хос донолик кўрсатишга ва сабр-бардошли бўлишга чақиради.

Юртингиз тинч-осойишта бўлсин, азиз биродарлар!

Ўзбекистон Республикаси Инсон ҳуқуқлари миллий комитети

ҚАЛБИМИЗ СИЗ БИЛАН БИРГА!

Тошкентга, Ўзбекистон Республикасининг Президенти И. А. Каримов номига Тожикистондан — Хўжанд шаҳри тўқимачиларидан телеграмма келди. Телеграммада, жумладан, бундай дейилади:

«Муҳтарам Ислом Абдуғаниевич, Сизнинг телекўрсатув орқали Тожикистон Республикасида вужудга келган вазият хусусида айтган гапларингизни, мухбирларнинг саволларига қайтарган жавобларингизни эътибор билан тингладик. Биз, «Хўжандатлас» ишлаб чиқариш бирлашмасининг ходимлари Сизнинг сўзларингизда республикамиздаги осойишталик ҳақида қилинаётган астойдил ғамхўрликни ҳис этдик ва бунинг учун чин кўнгилдан ташаккур билдирамиз.

Бизнинг жамоамизда тожиклар билан бир қаторда ўзбеклар, руслар, украинлар, немислар, бошқа миллат кишилари ишлайдилар. Халқлар дўстлиги кучимизга — куч қўшиб келаётганига неча бор ишонч ҳосил қилдик. Бизнинг жамоамиз ўз ишининг ихтисосига кўра, Ўзбекистоннинг қўшни вилоятлари билан — Бекобод, Наманган, Марғилон, Косонсой билан доимо ўзаро иқтисодий ва маданий алоқа қилиб турибди. Сизнинг Тожикистон Республикаси билан ўзаро муносабатни яхшилашга интилишингизни, минтақада фуқаролар тинчлиги ва тотувлигини таъминлаш соҳасидаги саъй-ҳаракатингизни чин кўнгилдан қўллаб-қувватлаймиз.

«Хўжандатлас» ишлаб чиқариш бирлашмасининг жамоаси номидан бош директор

МУҲАМЕДОВ.
(ЎзА).

Пиримқул ҚОДИРОВ,

Ўзбекистон Республикаси халқ депутати

МЕН ТУҒИЛИБ ЎСГАН ЎЗБЕК ҚИШЛОҒИ ТОЖИКИСТОННИНГ ШАҲРИСТОН ТУМАНИДА. БУ ҚЎШНИ ДАВЛАТДА СОДИР БЎЛГАН СЎНГГИ ФОЖИАЛАР МЕНИ ИЗТИРОБГА СОЛДИ, ҲАМҚИШЛОҚЛАРИМ, ОПА ВА ЖИЯНЛАРИМ ТАҚДИРИДАН ХАВОТИРГА ТУШИБ, ЯҚИНДА ЎРАТЕПА ОРҚАЛИ КЕНГКУЛГА БОРИБ КЕЛДИМ.

ҲАҚИҚАТ ВА ШАФҚАТ

Истиқлол шарофати билан қишлоғимизда ҳам яхши ўзгаришлар юз берган, ташландиқ ерларда олмазор боғлар пайдо бўлган, ғалла ва чорвадан яхши даромад олинган. Туркистон тизма тоғи, унинг машҳур Тилла Бешик, Пирях ва Сумбул чўққилари ёз бўйи оппоқ қорини сақлаб қолган. Булоқлар ҳар йилгидан кўра серсув, сойлар шарқираб оқади. Арчазор ёнбағирларида какликлар бас-ма-бас сайрайди. Шундай осуда ва гўзал табиат бағрида тинч меҳнат билан банд бўлган одамлар кўзимга фариштадай кўринади. Чунки шу тоғнинг нариги томонида бундан ҳам гўзал табиати бўлган Ғарм, Кўлоб, Қўрғонтепа вилоятларида ажал қуроллари ишга солинаётгани, меҳнатсевар одамлар, бегуноҳ, болалар, чоллар, аёллар ваҳшийларча ўлдирилаётгани ҳаёлимдан нари кетмайди. Улуғ шайх Саъдийнинг машҳур сатрлари ўзбекча насрий таржимада ёдимга тушади: «Барча инсоният битта гавҳардан яратилган яхлит вужуддир. Агар ҳаёт бу вужуднинг бир аъзосини ярадор қилса, униг оғриғи бошқа барча аъзоларга қаттиқ дард бўлиб тарқалади».

Айниқса, ўзбек ва тожик халқлари минг йиллар давомида бирга яшаб, қуда-анда бўлиб, бир хил куй тинглаб, бир хил кийим кийиб, бир хил дастурхон тузаб, шайх Саъдий таърифлаган битта гавҳарнинг алоҳида қирраларига ўхшаб кетган. Шунинг учун бу гавҳарнинг бир қиррасига урилган тиғ унинг бошқа қирраларида дардли олов бўлиб чақнамоқда. Вахш водийсида оға-инидай иноқ яшаб келган меҳнаткаш, софдил тожик ва ўзбекларнинг бошига тушган кулфатлар тоғлар оша бизнинг дилимизга етиб келаётир, вужудимизда кучли ҳамдардлик ҳиссини қўзғатаётир. Қадрдон қўшниларимизнинг нотинчлиги бизнинг қалбимизни ҳам безовта қилмоқда. Шунинг учун мустақил давлат бўлган Тожикистоннинг ички ишларига аралашмаган ҳолда у ерда яшаётган миллатдошларимиз — юз минглаб ўзбекларнинг эсон-омон яшашлари учун жон куйдираётирмиз.

Қўрғонтепада юз берган даҳшатли фожиалардан ҳозир бутун дунё хабардор. У ерда содир бўлган ваҳшийликлар мени беихтиёр бултурги Ўш ва Ўзган воқеалари каби ларзага солди. Биз қонли тўқнашув юз берган жойларга қирғиз ёзувчиси Чингиз Айтматов билан ҳарбий самолётда борганимизда ўз кўзимиз билан кўрган фожиалар қийноғи устига яна бир руҳий азоб қўшилгани ёдимда бор. Икки биродар халқнинг орасидан чиққан ёғинни ўчириш учун энг зарур бўлган нарса — чин ҳақиқатни билиш ва уни одамларга айтиб, раҳм-шафқат туйғусини уйғотиш эди. Аммо ўша пайтдаги Ўш раҳбарлари бизни ҳашаматли кабинетларида соатлаб олиб ўлтиришди, катта дастурхонлар ёзишди. Бироқ биз зиёфатга келган эмас — ҳақиқатга ташна эдик. Улар эса ҳақиқатни биздан яширишга интилаётганликлари шундоққина билиниб турарди. Қон тўкилишига ўзлари ҳам сабабчи бўлганларини беркитиш учун турли ёлғон-яшиқ гаплар ўйлаб чиқаришгани кейин маълум бўлди. Улар бизни «Кўчага чиқманглар, отишма тўхтагани йўқ, хатарли!» деб, аҳоли билан учраштирмасликка кўп ҳаракат қилдилар.

Фожиавий таассуротлар изтироби устига ёлғон-яшиқ гаплар азоби қўшилиб, Чингиз Айтматовнинг қон босими кўтарилиб кетди. Боши айланиб, йиқиладиган бўлганда, «Тез ёрдам» машинасини чақирдик. Уни дарҳол даволашга киришдилар.

Хатарли деб қўрқитишган кўчаларга биз Одил Ёқубов билан бирга чиқиб, жунбушга келган аҳоли билан кун бўйи мулоқотда бўлдик. Биз чин ҳақиқат зарраларини оддий одамлардан сўраб билдик. Ҳақиқат доим раҳм-шафқат билан бирга юради. Шунинг учун ўзбеклар орасида қирғизларни ўлимдан қутқариб қолган кишиларни, қирғизлар орасида ўзбекларни уйларига яшириб, бало-қазодан асраганларни учратдик, ана шулардан руҳий мадад олдик. Кейин учовимиз телевизорга чиқиб, ҳар икки халқ орасидаги китобхонларимизга мурожаат қилиб сўзлаганимизда кўчаларда юриб топган ҳақиқат зарралари бизга жуда асқотди.

Ўшанда учовимиз ҳам куйиниб айтган гапларнинг туб маъноси шу эдики, юз берган фожиа учун халқлар айбдор эмас, балки ўз ҳокимиятини зўравонлик ва алдамчилик асосига қурган маҳфий кучлар ва уларга суянган золим раҳбарлар айбдор. Вақти келиб, бу ҳақиқат очилди. Ўшанда зўравонлик ва алдамчилик қилган Ўш раҳбарлари ва уларнинг ҳомийлари кейинчалик фош бўлди ва ҳокимиятдан қувилди. Уларнинг ўрнига келган Президент Асқар Акаев бошлиқ янги раҳбарлар Ўзбекистон билан Қирғизистоннинг азалий қон-қардошлигини тиклаш йўлида кўп иш қилдилар.

Ўзимиз бошдан кечирган бу ҳодисалардан хулоса чиқариб айтмоқчиманки, Тожикистонда юз берган фожиа учун ҳам ҳеч қайси халқ айбдор эмас. Ўзбек билан тожикнинг дўстлиги кўп асрлик тарихга эга бўлган улкан ҳақиқатдир. Ҳозир бу ҳақиқатни беркитиб, икки халқ орасига низо уруғини сочаётган, одамларни алдаб қуроллантирган ёвуз кучлар эртамикечми, албатта, фош бўлади.

Президентимиз Ислом Каримовнинг Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош котиби ва Тожикистон Олий Кенгаши Раисига қилган мурожаатларида бизнинг дилимиздаги эзгу тилак ва ҳаққоний туйғулар ифода этилган. Жаҳоннинг энг нуфузли ташкилоти бўлган БМТдан Тожикистонга махсус комиссия келса, аввало, чин ҳақиқатни аниқлашга ва ростни ёлғондан ажратишга ёрдам беради. Ҳозир ҳаммамиз учун энг керакли неъмат — ҳақиқатдир ва у билан бирга юрадиган раҳм-шафқатдир.

Бултур Чингиз Айтматов билан бирга ҳақиқат ва раҳм-шафқат учун қандай бирга курашган бўлсак, ҳозир машҳур тожик ёзувчилари, биз билан кўп марта учрашиб, қадрдон бўлиб қолган мавлоно Жалол Икромий, Лойиқ Шерали, Асқар Ҳакимовларни ҳамжиҳатлик ва ҳамкорликка даъват этамиз.

Азиз тожикистонлик биродарлар! Ҳар бирингизнинг дилингизда ҳақиқат ва шафқат, ҳар бирингизнинг хонадонингизда тинчлик ва хотиржамлик доим барқарор бўлсин!

• Ўзбекистоннинг ўз йўли бор

ЎЗБЕКИСТОН ПРЕЗИДЕНТИ ҲУЗУРИДА ҚАБУЛ

Хабар бериб ўтилганидек, Ўзбекистон Республикаси Президенти И. Каримов 11 сентябрь куни Бирлашган Миллатлар Ташкилоти тараққиёт дастури (БМТТД) маъмури, БМТ Бош котиби ўринбосари жаноб Уильям Х. Дрейпер учинчи бошчилигидаги мазкур халқаро ташкилот ҳайъатини қабул қилди.

— Мен ҳурматли ва азиз меҳмонларни мустақил Ўзбекистоннинг пойтахти Тошкентда кўриш шарафига муяссар бўлганимдан хурсандман, — деди Президентимиз меҳмонларга мурожаат қилар экан. — Сизларнинг ёш мамлакатимизга ташрифингизни ўз вақтида қилинган сафар дейиш мумкин. Чунки ҳозирги мураккаб шароитда бундай ташрифлар катта аҳамиятга эга. Сиз, жаноби олийлари, калифорнияликсиз, — деди Президент Уильям Х. Дрейпер учинчига қарата. — Ўзбекистон билан Калифорниянинг иқлими бир-бирига ўхшаш. Бизларда нафақат иқлим жиҳатидан, балки бошқа соҳаларда ҳам умумийлик бор, десам муболаға бўлмас. Калифорния иқтисодиётда ҳам, сиёсатда ҳам муҳим мавқеға эга.

Суҳбатда Ўзбекистон Республикаси билан Америка Қўшма Штатлари ўртасида яхши муносабатлар ривожланаётганидан мамнунлик изҳор этилди. Яқинда Тошкентда тантанали равишда АҚШ элчихонаси очилди, куни кеча Америка Қўшма Штатларининг Ўзбекистондаги фавқулодда ва мухтор элчиси Генри Лии Кларк ёрлиқини топширди.

Собиқ Иттифоқ парчаланиб кетганидан сўнг мустақил давлатлар ҳамдўстлиги вужудга келгани ва ёш мустақил мамлакатларнинг ривожланиш йўлларига эътибор қаратилди. Ҳар бир миллат, у катта ёки кичик бўлишидан қатъи назар, ўз тақдирини ўзи белгилаш ҳуқуқига эгадир. Ҳудудий бутунлик ва ўз тақдирини ўзи белгилаш — бир-бири билан узвий боғлиқ тушунчалардир.

Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг дунёда тинчликни қарор топтиришда алоҳида мавқега эга экани таъкидланди. Бу нуфузли ташкилотнинг ер куррасининг энг қалтис нуқталарида низоларни бартараф этиш йўлидаги фаолиятига юксак баҳо берилди. Шу ўринда БМТнинг янги аъзоси бўлган Ўзбекистон, унинг раҳбариятининг минтақада тинчлик ва осойишталикни барқарорлаштиришга қаратилган саъй-ҳаракатларини, изчиллик билан олиб бораётган одилона ташқи сиёсатини алоҳида кўрсатиб ўтиш лозим.

Бозор иқтисодиётига ўтиш билан боғлиқ бир қанча муҳим масалалар: хусусийлаштириш, нарх-наво, кредит, банк тизими, кадрлар сиёсати, ишчи кучини шакллантириш ва бошқариш ишларида ундан мақсадга мувофиқ фойдаланиш, шунингдек, табиатни муҳофаза этиш, оролни қутқариш каби долзарб муаммолар хусусида ҳам атрофлича фикр юритилди.

Дўстона суҳбат чоғида БМТ тараққиёт дастури билан Ўзбекистон ўртасида мумкин бўлган ҳамкорлик соҳалари, республиканинг мазкур нуфузли халқаро ташкилотнинг иқтисодий ва илмий-техникавий дастурларида иштирок этиши ҳамда БМТ (БМТТД)нинг Тошкентда ваколатхонасини очиш масалалари тилга олинди.

Жаноб Уильям Х. Дрейпер учинчи мазкур халқаро ташкилот ҳайъатига кўрсатилган диққат-эътибор учун президентга миннатдорлик билдирди. У Ўзбекистонни ўзи танлаган мустақиллик йўлидан дадил юраверишида муваффақиятлар тилади.

Суҳбатда БМТ тараққиёт дастурининг Европа ва МДҲ бўлими мудири Рейнхард Хелмкебҳамда бўлим масъул ходими Симона Петрова иштирок этдилар.

Т. БОТИРБЕКОВ,
ЎзА мухбири.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ

РЕСПУБЛИКА «МАҲАЛЛА» ХАЙРИЯ ЖАМҒАРМАСИНИ ТАШКИЛ ЭТИШ ТЎҒРИСИДА

Тарихан таркиб топган миллий ва маънавий қадриятларни эъзозлаш ва изчил тарғиб қилиш, халқимизнинг энг яхши удум ва анъаналарини кенг оммалаштириш республиканинг маҳаллалари ўртасида маданий ва маърифий ишларни кенг йўлга қўйиш, шунингдек, уларни ижтимоий ва иқтисодий жиҳатдан янада мустаҳкамлаш чораларини давлат йўли билан қўллаб-қувватлаш мақсадида:

1. Ўзбекистон аҳолиси кўп сонли маҳалла фаолларининг республика «Маҳалла» хайрия жамғармасини ташкил этиш тўғрисидаги таклифлари маъқуллансин.

2. «Маҳалла» жамғармасини рўйхатга олиш ва унинг фаолият кўрсатиш тартиби Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонунлари билан белгилаб қўйилиши таъкидлансин.

3. Янги ташкил этилган жамғарманинг асосий вазифалари қуйидагилардан иборат қилиб белгилансин:

Ўзбекистон аҳолисининг тарихан таркиб топган удум ва анъаналарини авайлаб-асраш ва бойитишга ҳар томонлама кўмаклашиш;

кам таъминланган оилалар, ногиронлар, етимларга ва ёлғиз қолган карияларга нисбатан инсонпарварлик ва меҳр-шафқат муносабатида бўлиш ғояларини тарғиб қилиш, уларга моддий ва маънавий ёрдам кўрсатиш;

бозор иқтисодиёти шароитида маҳаллаларни ижтимоий, иқтисодий ва маданий ривожлантиришга кўмаклашиш.

4. Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар маҳкамаси бир ой ичида «Маҳалла» жамғармасини ташкил қилиш ва бу жамғарманинг фаолият кўрсатиши учун зарур бўлган шароитларни яратиш тадбирларини белгиловчи қарор қабул қилсин.

Ўзбекистон Республикасининг Президенти

И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1992 йил 12 сентябрь.

ҚОНУН ҲАММА УЧУН БАРОБАР

Шу кунларда Республикамиз вилоятларидан, турли ташкилотлардан, диндорлардан, айрим фуқаролардан ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларга ва оммавий ахборот воситалари редакцияларига хатлар келиб турибди. Хатларнинг эгалари мактубларида Мовароуннаҳр мусулмонлари идораси раҳбарларининг иш фаолияти ҳақида ўзларининг танқидий фикрларини айтганлар. Жумладан, ушбу мактубларда диний идорага республика фуқаролари ҳамда араб мамлакатларидан тушган маблағлар қандай сарфланаётгани, хайрия сифатида олинган Қуръони карим ва диний адабиётлар сотилиб, тушган маблағлар ўзлаштирилиб юборилгани ҳақида гаплар бор.

Ўзбекистон Миллий ахборот агентлиги мухбири Республика Прокурори Б. МУСТАФОЕВ билан учрашиб, ундан ана шу хатлар юзасидан ўз фикрини айтишни илтимос қилди.

— Ҳақиқатдан ҳам, Ўзбекистон Республикаси Прокуратурасига шундай мазмунда хатлар ва мурожаатномалар келмоқда, —деди Бўритош Мустафоевич — Прокуратура номига олинаётган ҳар бир хат ва мурожаат ходимларимиз томонидан катта эътибор билан атрофлича ўрганиб чиқилмоқда. Бу ишга прокуратурамизнинг энг тажрибали ва етук мутахассислари жалб этилган бўлиб, улар ўзларига юклатилган ана шу масъулиятли вазифани виждонан адо этмоқдалар.

Бу мактублар асосан республиканинг Наманган вилоятидан, Тошкент шаҳри ҳамда Тожикистондан келган. Уларда республика фуқаролари ҳамда араб мамлакатларидан, жумладан, Саудия Арабистонидан ўлкада мачитлар қуриш, уларни таъмирлаш, ҳажга бориш учун хайрия сифатида юборилган маблағлар диний идора раҳбарлари томонидан ўзбошимчалик билан сарфлаб келинаётгани айтилган.

— Келаётган хатларнинг бир қанчаси Тожикистондаги қонли воқеалар ҳақида. Уларда қўшни Тожикистондаги воқеалар «Мовароуннаҳр» ғазнасидан олинган маблағ ҳисобига ҳам авж олдирилаётгани ёзилган.

— Прокуратурамизга келган ушбу мазмундаги хатлар ҳам атрофлича ўрганилмоқда. Мен шуни айтишим мумкинки, бу мактублар юзасидан терговолиб борилмоқда, айбдорлар қонун олдида ўз жазосини олиши керак.

Бизнинг номимизга келган бу хил хат ва мурожаатлардаги маълумотлар шундан далолат берадики, ҳали республикада минг афсуски, мустақиллигимизни мустаҳкамлашга тўсқинлик қилаётган, минтақада ислом давлатини ўрнатишга интилаётган эътиқод эркинлиги қоидаларига риоя қилмай, қўшни Тожикистондаги сиёсий вазиятнинг кескинлашувига ва у ердаги қонли урушни авж олдиришга моддий томондан ёрдам кўрсатаётган диндорлар ҳам бор. Мовароуннаҳр мусулмонлари идораси раҳбарлари қўшни Тожикистонда рўй бераётган даҳшатли воқеалардан ташвишга тушмаяптилар. Улар шу республикадаги қуролланган кишиларни нотўғри йўлдан қайтаришга даъват этмасдан, бефарқ қараб турибдилар.

Ҳозирда прокуратурамиз томонидан хатларда кўрсатилган фактлар бўйича жиноий иш қўзғатилиб, Мовароуннаҳр мусулмонлар идорасининг охирги уч йиллик молиявий-хўжалик фаолияти тафтиш қилинмоқда. Умумжаҳон мусулмонлари уюшмасидан келган маблағлар ҳам қайси мақсадлар учун сарф қилинган тафтишда аниқланиши лозим. Шуни ҳам алоҳида таъкидламоқ керакки, диний идорадагилар ҳаж харажати учун юборилган маблағлардан ўз манфаатлари йўлида ҳеч тортинмасдан фойдаланганлар. Улар ана шу маблағлар ҳисобига ўз қариндош-уруғларини ҳажга олиб бориб келганлар.

Ҳозир далаларда айни ҳосил етилган пайт. Фарғона вилояти Учкўприк районидаги мева ва сабзавотларни консервалаш заводи ишчиларининг қўли-қўлига тегмайди. Мева ва сабзавотларни қабул қилиш ва басма-бас консервалаб, истеъмолчиларга жўнатиш ишлари қизғин бормоқда.

СУРАТДА: завод ишчиси Эътиборхон Сайдалиева консерваларни сараламоқда.

У. ҚЎШВОҚОВ олган сурат.

ПАРИЖ — МОСКВА — ПЕКИН ХАЛҚАРО АВТОМОБИЛЬ ПОЙГАСИНИНГ ҚАТНАШЧИЛАРИГА

МУРОЖААТНОМА

Париж — Москва — Пекин қитъалараро автомобиль пойгасининг мард қатнашчиларини табриклайман. Жаҳон спорт тажрибасидаги бу мислсиз пойга айни давлатимиз мустақиллиги куни бошланганлиги ва Ўзбекистон диёри бўйлаб ўтаётганлиги рамзий воқеадир.

Сизларнинг машаққатли ва қийин йўлингиз қадимий ва навқирон Ўзбекистон йўлларида осон бўлишига тилакдошман. Сизларга чин кўнгилдан сиҳат-саломатлик ва спортда юксак ютуқлар тилайман.

Ўзбекистон Республикасининг Президенти

Ислом КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1992 йил 13 сентябрь.

«ПАРИЖ—МОСКВА—ПЕКИН»

Шу йил 1 сентябрда Фарангистон пойтахти Париждан 94 та енгил, 23 та юк автомобили ва 18 та мотоцикл колоннаси йўлга чиқди. Уларнинг сўнгги манзили Пекин бўлиб, у ерга 27 сентябрда етиб боришлари керак.

Ғарб ва Шарқ ўртасидаги рейд-марафон иштирокчилари Париж — Москва — Пекин бўйлаб 16 минг 42 километр йўлни босиб ўтадилар. Трасса Франция, Бельгия, Германия, Польша, Беларусь, Россия, Қозоғистон, Туркманистон, Ўзбекистон, Қирғизистон ва Хитой мамлакатлари тупроғидан кечади.

Синов-пойгасида жаҳондаги 15 мамлакатнинг машҳур фирмаларида ишлаб чиқарилган автомобиллар бор. Россиянинг «Нива» ҳамда КамАЗлари Ҳамдўстлик мамлакатлари номидан қатнашиб, ҳозирги КамАЗлар Италия юк машиналаридан кейин иккинчи ўринни эгаллаб турибди.

Япониянинг Мицубиси, Франциянинг Мапс фирмалари ва «Совинтерспорт» ташкилоти билан Россиянинг марказий автомотоклуби марафон-пойганинг ташкилотчиларидир.

Пойгачилар 13 сентябрь куни Бухоро заминига кириб келдилар. Улар Бухоро авиаотрядининг манзилгоҳида бир кун дам олиб, 14 сентябрда жўнаб кетишди. Ташкилотчилар уларга катта ёрдам кўрсатгани учун «Ўзбекистон ҳаво йўллари» миллий авиакомпанияси маъмуриятидан миннатдор эканликларини таҳририятимизга хабар қилишди.

Пойга автоколоннаси 17 сентябрь куни Бишкек яқинида Ҳамдўстлик мамлакатлари ҳудудини тарк этиб, Хитой чегарасига ўтади.

Бу пойганинг автоспортдан ташқари иккинчи катта вазифаси — Ғарб ва Шарқ ўртасида ўзига хос инсоний муносабатлар кўпригини мустаҳкамлаш.

Ҳ. АЛИМОВ.

Тошкентда Халқаро кинофестиваль

ЖУМҲУРИЯТИМИЗ ҲУР ВА ОЗОДЛИГИ РАМЗИ

Осиё, Африка ва Лотин Америкаси мамлакатларининг XI, Тошкент халқаро кинофестивали ташкилий қўмитасининг навбатдаги мажлиси бўлиб ўтди. Мажлисни жумҳурият Бош вазирининг муовини Э. Самандаров олиб борди. У кино санъати усталарининг бўлажак анжумани катта аҳамиятга молик воқеа эканлигини таъкидлади. Бу— тартиб бўйича ўн биринчи, айни пайтда ҳур ва мустақил давлат — Ўзбекистон Жумҳурияти ўтказаётган биринчи фестиваль. Шуниси муҳимки, ушбу анжуман юксак даражада ўтмоғи ва умидларни оқламоғи лозим.

XI Тошкент халқаро кинофестивали — турли мамлакатлар кинематографчиларининг ижодий мусобақаси, миллий ўзбек кинематографиясининг жаҳон миқёсига чиқиш йўли, маданий тикланиш сари дадил қадам.

Кинофестиваль бош директорининг муовини С. Ахроров анжуманга тайёргарлик қандай бораётгани ҳақида кенг маълумот берди.

28 мамлакат кинофестиваль бошланишидан бир ой илгари унда иштирок этиш истагини маълум қилди. Кинофильмлар видеокассеталари келиб турибди. Музокаралар давом этаяпти, етакчи кино усталари ва кино юлдузларига таклифномалар жўнатилган. Таклифномалар, афишалар чоп этилди. Анжуман қатнашчилари ва меҳмонларга аталган совға-саломлар тайёр бўлди. Энг яхши меҳмонхоналардан жой берилади, намунали хизмат кўрсатилади, тансиқ таомлардан баҳраманд этилади. Катта маданий дастур, жумладан Самарқанд шаҳрига сафар режаланган. Матбуот воситалари, телевидение ва радио кинофестивалнинг ҳар бир кунини кенг ёритиб боради. Кинофестивалга бағишлаб, турли тилларда махсус нашрлар чиқиб туради. Пойтахтнинг ўнта кинотеатрида танловга аталган ва тижорат фильмлари намойиш этилади.

Ўзбекистон кинематографчилари уюшмаси раҳбари М. Нагамовнинг айтишича, Жумҳурият кино уйи қайта таъмирлангандан сўнг қиёфаси янада кўркамлашди. Бу ерда танлов намойишларидан ташқари кино бозори ишлаб туради, Ўзбекистон ижодкорлари ва халқ усталари асарларининг кўргазма-савдоси очилади.

Маданият ва умуминсоний қадриятлар Халқ Академияси Тошкент кинофестивалига хотамтойларча ҳомийлик қилмоқда. Ўзининг бой тарихига эга бўлган ва халқ орасида катта обрў-эътибор қозонган академия хайрли инсонпарварлик мақсадларига бу сафар ҳам содиқ қолди.

Фестиваль Тошкентда ўтади, бироқ кинопремьера байрамини бутун жумҳурият бўйлаб, ҳамма вилоятларда, катта-кичик шаҳарларда ўтказиш режалаштирилган бўлиб, бу ҳақда кинопрокат қайғуради. Фестиваль фильмлари учун чипталар чоп этилган, нархи 5 сўмдан 50 сўмгача бўлади.

Ташкилий қўмита йиғилишида шу нарса таъкидландики, оммавий ахборот воситалари XI Тошкент халқаро кинофестивалига тайёргарликнинг боришини атрофлича ва ранг-баранг тарзда ёритишлари, унинг хорижий ва маҳаллий иштирокчилари ҳақида кенг ва мазмунли ҳикоя қилиб боришлари керак. Чунончи, ўзбек кинематографчиларининг янги маҳсулотлари ҳақида билимдонлик билан сўз юритмоқ, МДҲ мамлакатлари, айниқса, қўшни Ўрта Осиё жумҳуриятлари кино маҳсулотларини ёркин мақолалар билан овоза қилмоқ зарур.

XI Тошкент кинофестивали очилишига оз вақт қолди. Унинг бу галги шиори: «Ассалому алайкум!» Юракларнинг қат-қатидан чиқадиган бу оддий ва самимий халқ каломи бутун жаҳонга қарата айтилган табрик сўзлари янглиғ янграйди. Жумҳуриятимиз мустақиллигининг, озод ва бахтиёрлигининг, эртанги кунга комил ишонч билан қараётганлигининг рамзидир бу.

Р. ФАРҲОДИЙ.

ЖУРНАЛИСТЛАР ДИҚҚАТИГА!

16 сентябрь куни соат 15.00 да Жумҳурият кино уйида XI Тошкент халқаро кинофестивалига бағишланган навбатдаги матбуот конференцияси бўлади.

Тошкент кинофестивалининг матбуот маркази.

• Мустақиллик, асраймиз сени

ЎЗБЕК МЎЪЖИЗАСИГА ИШОНАМАН

Дунёнинг эврилишию, тарихи тақдирнинг улуғвор изми ихтиёри-ла халқимизнинг ҳозирги авлоди зиммасига миқёси жиҳатидан тенгсиз-таърифсиз ва жуда катта масъулиятли вазифа юкланди. Бугунги кунда, қўяётган ҳар бир қадамимиз, қилаётган ҳар бир амалий ишимиз, айтаётган ҳар оғиз сўзимиз тарих саҳифасига битилиши шак-шубҳасиздир. Бўлғуси авлодлар бу тарихни мустақиллик, озодлик тарихи, деб эъзоз-ҳурмат билан эслашлари муқаррар. Айни замонда Ўзбекистоннинг барча фуқаролари учун мазкур тарих қаърида ҳалол ва эзгу ном қолдириш имкони бор.

Собиқ Иттифоқ парчалангандан сўнг вужудга келган кескин иқтисодий ва сиёсий вазият республикамизни ҳам четлаб ўтгани йўқ. Иқтисодий танглик оқибатида одамлар психологиясида салбий ўзгаришлар бўй кўрсатаётганлиги, ҳаёт ва инсон қадри бир мунча сусайиб, иллатлар авж олаётганлигининг гувоҳи бўлиб турибмиз. Аммо бундай ўткинчи нарсалардан довдираб қолмаслигимиз, инсоний қадри-қимматимизни йўқотмаслигимиз лозим.

Дунё халқлари тарихига назар ташлайдиган бўлсак, бундай таназзул ва депсинишларни деярли барча миллатлар турли даврларда турфа ҳолатда ўз бошларидан кечирганлар. Ижтимоий тўфонлардан бирлик ва аҳиллик билан чиққан халқлар юксак тараққиётга юз бурганлар. Бунга иккинчи жаҳон урушида мағлубиятга учраган Япония ва Олмония, 70 — 80-йилларда иқтисодий тараққиётга шердек интилган Сингапур, Малайзия, Филиппин тажрибаси мисол бўлиши мумкин. Албатта, бу давлатларнинг ривожида фуқароларнинг якдил-яккадам қилган умуммиллий ғоялар ҳам бўлганки, айни пайтда бизга ҳам шундай бир мақсад-ғоя жуда-жуда зарур.

Аниқ эсимда — бундан икки йил муқаддам Президентимиз Ислом Каримов журналистлар билан бўлган бир учрашувда ҳали замонлар келади, Ўзбекистон равнақ топиб, тараққиётга эришгач, дунё «Ўзбек мўъжизаси» ҳақида гапира бошлайди, деган эдилар. Президентимизнинг шу кеча-кундузда олиб бораётган иқтисодий-сиёсий ислоҳотлари халқ руҳига ҳамоҳанг бундай сўзлар бекорга айтилмаганлигининг нишонаси.

Назаримда, бутун аҳли Ўзбекистон «Ўзбек мўъжизаси» ғоясига ишониб, уни ҳаёт ҳақиқатига айлантириш палласи келди. Биз бу қутлуғ мақсад йўлида жамики, гина-кудратларни бир чеккага суриб бирлашишимиз учун бундан зўррок ғоя бўлиши мумкин эмас.

Улуғ ғояларни амалга оширишда етук мутахассис-кадрлар ҳал қилувчи аҳамият касб этади. Афсуски, ҳозир мураккаб техника ва технологиялар бўйича миллий олиму муҳандислар тугул, ҳатто, ишчилар ҳам етишмайди. Лекин тушкунликка тушишга ҳеч кимнинг ҳаққи йўқ. Чунки халқимиз истеъдодларга бой, унинг ички имкониятлари ниҳоятда кенг. Фақат потенциални рўёбга чиқарадиган дастур ва тизим керак, холос. Гапнинг очиғи, миллий ишчилар синфини вужудга келтирмасдан қудратли саноат, фан-техника ва ҳарбий соҳа мутахассисларини тайёрламасдан туриб мустақилликни мустаҳкамлаб бўлмайди. Шу ўринда сўнгги пайтда авж олаётган зарарли бир хусусият ҳақида эслатиб ўтмасликнинг иложи йўқ. Гап турли поғона ва жабҳадаги раҳбар кадрларнинг амалий ишдан кўра ваъда-ваъзларга зўр бераётганлиги ҳақида. Ачинарлиси шундаки, оғизда мустақиллик, халқ турмуши ҳақида лоф уриб, амалда эса ўз шахсий манфаатидан бўлак нарсани ўйламаётган раҳбарлар тез-тез кўзга ташланмоқда. Улар Президентимизнинг халқни ижтимоий жиҳатдан ҳимоя қилиш ҳақидаги кўплаб фармонлари билан «савдогарлик» қилишмоқда. Оғизда гўё Президент сиёсати тарафдори бўлиб кўриниб, реал ҳаётда мансабу манфаат орқасидан қувмоқдалар. Таассуфки, бундай зотларни на мустақиллик, на ватан тараққиёти қизиқтиради. Улар учун Мустақиллик енгил обрў олиш учун навбатдаги сиёсат бўлиб туюлмоқда. Айниқса, эскича иш услубини давом эттираётган, янгича ишлашга уқувсиз кишиларни раҳбарлик лавозимларига келиб қолаётганлиги жуда катта шижоат ва билимдонлик билан олиб борилаётган ислоҳотларга путур етказмоқда.

Албатта, давлат бошқаруви тизими ва кадрлар сиёсатида янгиликлар бўлаётганлигидан кўз юммаган ҳолда вилоятлар ва туманлар миқёсида ҳамон эскича иш услуби устунлик қилаётганлигини айтиб ўтиш лозим. Айни пайтда мустақил Ўзбекистоннинг ички ва ташқи сиёсати ҳар томонлама пишиқ-пухта бўлиши, бу сиёсат халқнинг барча қатламларида ва халқаро миқёсда обрў топиши учун Президентимиз атрофида ҳалол, фидойи, билимдон одамлар бўлиши ҳаётий муҳим аҳамиятга эга.

Мўъжиза илоҳий кучлар ёки ғойибдан келмайди. Юксак билим, тинимсиз меҳнат, жонкуярлик ва аҳиллик ҳар қандай мўъжизанинг калитидир. Биз ўтмишга айланган совет даврида улуғ аждодларимиз номини санаб жаҳон математикасию астрономияси ватани Ўзбекистон деб фахрланишни яхши кўрардик. Тўғри, буюк боболаримизнинг жаҳон цивилизациясига қўшган улуғвор ҳиссаларидан қанча ғурурлансак арзийди. Аммо мустақилликка эришгандан сўнг ҳам «боболаримиз ундай бўлган, бундай бўлган» деб фақат сўзда фахрланиш билан ҳеч нарсага эришиб бўлмаслигини, эндиликда уларнинг меросига мос кашфиётлар яратишимиз, бугунги юзимиз ва сўзимиз билан жаҳон ҳамжамиятига қўшилмоғимиз лозим. Бу учун тинимсиз ўқиб-ўрганишимиз, фан-техниканинг барча соҳаларида мустақил, жаҳон андозаларига тенг келадиган изланишлар олиб бориб, халқ хўжалигини ўз вақтида замонавий технологиялар билан таъмин этишимиз зарур. Бизда табиий бойликлар кўп, деб хотиржам бўлмаслигимиз, аксинча, дунё бозори рақобатига дош бера оладиган товарлар ишлаб чиқарадиган инфраструктуралар яратишимиз лозим.

Миқёси ниҳоятда, кенг бундай вазифаларни амалга ошириш ёшларнинг зукколигию ишбилармонлигига боғлиқ. Мактаб-маориф, олий таълим босқичма-босқич ислоҳ қилинмоқда. Айниқса, «Таълим тўғрисида»ги қонуннинг қабул қилиниши бу борада катта воқеа бўлди. Президентимизнинг махсус фармони билан педагогика институтларига кириш имтиҳонларисиз — тест асосида талаба қабул қилиш тизими жорий қилинди. Бу тадбирлар келгусида ўз самарасини беради, деб умид қилган ҳолда, ҳали мазкур соҳада муаммолар етарли эканлигини айтиб ўтмоқчимиз.

Сир эмаски, оламшумул кашфиётлар ибтидоси таълимнинг нечоғлиқ самарали ташкил қилинганлигига боғлиқ бўлган. Ҳозирданоқ маърифатли миллат бўлишга, таълим-тарбияни тубдан янгилашга интилишимиз, оддий муомаладан меҳнат қилишгача юксак маданиятга эришишга интилишимиз зарур. Надоматлар бўлғайким, биз кўп нарса ўқиймиз, кўп ишлаймиз-у, аммо меҳнат қилиш маданияти етишмайди. Чет элларда деҳқоннинг ҳар бир иш учун алоҳида кийим-боши, алоҳида пойабзали бўлгани ҳолда, биз уйдан кийиб чиққан либосимиз билан пахта даласида ҳам, чорва фермасида ҳам бирдек, меҳнат қилаверамиз. Бу нарса кимгадир майда бўлиб туюлиши мумкин. Бироқ, турли мавсумга мос, бажарилаётган ишни енгиллаштиришга хизмат қиладиган ихчам ва бежирим кийим қаерда-ю, бесўнақай, эски-туски костюм-шимда ишлаш қаерда? Шу ўринда халқ турмуши билан боғлиқ муаммолар бир-бири билан узвий туташ эканлиги билиниб қолади. Деҳқонни зарур махсус кийим-бош билан таъминлаш учун ўзи етиштирган пахта толасини материалу сўнг тайёр либосга айлантирадиган фабрика даркор. Фабрикага эса дастгоҳу машина-ускуналар, уларни ишлатиш учун эса муҳандис ва ишчилар керак. Энг асосийси, буларнинг барчасини ўз олимларимиз яратиб, миллий ишчиларимиз барпо қилишса, нур устига аъло нур бўлур эди. Технологиялар, машина-ускуналарни чет элдан сотиб олса ҳам бўлади. Аммо ўзимизда яратилса, шу ерда ишлаб чиқилса, биринчидан, иқтисодий жиҳатдан арзон, иккинчидан, бизни чет элга қарамликдан қутқаради.

Шу ўринда ердан фойдаланиш маданияти хусусида икки оғиз мулоҳазамни айтиб ўтишим лозим. Президентимизнинг фармони билан кейинги икки-уч йил ичида деҳқонларимизга шахсий томорқа берилди. Бу тадбирнинг ўзбек қишлоғи учун нечоғлиқ ижтимоий-иқтисодий аҳамият касб этганлигини ҳаммамиз яхши биламиз. Аммо кўпчилик одамларимиз ҳар қаричи олтинга тенг бўлган ердан унумли фойдаланиб, деҳқончилигимизнинг бутун маҳорату маданиятини кўрсатиш ўрнига кўп ҳолларда ерни қаровсиз аҳволга ташлаб ёки бир марта маккажўхори экиб олиб қолган пайтда шудгор ҳолича қолдирмоқдалар. Ваҳоланки, бизнинг шароитда йилига уч мартагача ҳосил олса бўлади. Ер берилганига қарамасдан, бозорларимиз тобора камбағаллашиб, нарх-наво осмонга сапчишининг сабаби ана шунда, деб ўйлайман. Эндиликда, ўзбек деҳқончилиги шуҳратию маданиятини қайта тирилтириш вақти келди.

Халқимиз жисми эмас, руҳи уйғоқ бўлмоғи даркор, руҳ бедорлигига унинг раҳбар-раҳнамо, олиму зиёли фарзандлари масъулдир. Ҳамма нарсанинг калити илму маърифат деймиз-у, амалда тамоман тескари иш тутамиз. Болаларимизга на оилада, на мактабда зарур билим берамиз. Ҳамма нарсани хўжакўрсинга қилишга одатланиб қолганмиз. Юртимизнинг тараққиёти, жаҳон ҳамжамияти олдида тутган обрўси ҳаммамизга, ҳар биримизга боғлиқ эканлигини чуқур англаб етмаймиз. Буларнинг барчаси бизни ўз юртимизда баъзан ортиқча одамга айлантириб қўяди, ақл-идрок талаб қиладиган соҳалар, эшиклар фарзандларимиз учун тақа-тақ бекилиб қолади. Биргина мисол: бозор иқтисодиётининг муҳим шарти бўлган хусусийлаштириш кенг миқёсда бошланса, маҳаллий аҳоли бундан қанчалик манфаатдор бўлади? Бизнинг мулк сотиб олишга қурбимиз етадими? Бу борада Олий Кенгашимиз қабул қилган қонунлардан хабардормизми? Ўз юртимизда мулксиз қолиб Кавказ ортию яна аллақаерлардан келган учарларга қарам бўлиб қолмаймизми? Ўз тақдирига масъул бўлган ҳар бир одам ана шу саволларга жавоб ахтариши шарт. Бу учун шахсий манфаатни бир чеккага суриб, юқорида айтганимиздек, халқ руҳини уйғотишга сафарбар бўлмоғимиз лозим.

Хуллас, ўзбек мўъжизаси омиллари кўп. Бошланган йирик иқтисодий ислоҳотлар натижаси нечоғлиқ самарали бўлиши ўзимизга боғлиқ. Меҳнат ҳамма нарсанинг асоси эканлигини, жуда пухта ишланган дастурлар ҳам тинимсиз, меҳнатсиз ҳеч нарсага арзимаслигини дил-дилдан англаб етмоғимиз зарур. Аҳли Ўзбекистон ягона бир ғоя атрофига бирлашиб меҳнат қилсак, биз кутган ёруғ кунлар, албатта, келади — мен «Ўзбек мўъжизаси»га ишонаман!

Равшан РАҲМОНОВ,
Ўзбекистон Республикаси халқ депутати, фалсафа фанлари доктори, профессор.

Навоий шаҳри.

БЕБОШЛАР

БОЗОР иқтисодиёти маҳаллий ва давлат бюджетига қарам бўлган тармоқлардаги аҳволни анча мураккаблаштириб юборди. Шунинг учун ҳам Давлат назорати бошқармаси бу муҳим тармоқдаги ишларнинг аҳволини, давлат даромадлари режаларининг бажарилиш борасида олиб борилаётган ишларни мансабдор шахсларнинг фаолиятлари мисолида текшириб таҳлил этди.

Ҳақиқатан ҳам бозор иқтисодиётига ўтилиши, ишлаб чиқаришда янгича муносабатларнинг жорий этилиши туфайли айрим мансабдор шахслар ўзларига берилган ваколат доирасидан четга чиқиб, амалдаги қонунлар, низомларга риоя қилишмаяпти. Масалан, Фарғона вилояти газ таъминоти ва газлаштириш ишлаб чиқариш бирлашмаси томонидан Республика қонунларига зид равишда аҳолига белгиланган нормадан ошиқча етказиб берилган ҳар бир килограмм газ учун 5 сўмдан, айрим газ сотиш шохобчаларида эса бир килограмм газни 4 сўм 50 тийиндан сотишга рухсат берилган. Ҳолбуки, Ўзбекистон нарх-наво комитетининг 8 декабрь 1983 йил ва 1 апрель 1984 йилдаги қарорлари ва прейскурантига биноан 1 килограмм газнинг нархи 10 тийин.

Айрим раҳбарларнинг бозор иқтисодиётини ҳамда нарх-навонинг ошиб кетганлигини рўкач қилиб, шундай ўзбошимчалик билан нарх белгилаши аҳолининг шахсий жамғармаларидан миллион-миллион маблағни ўмариб кетиши билан ишлари бўлмаган. Шуни эътиборга олиб, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат назорати комитети тўғрисидаги Низомнинг 4-қисмига асосан «Фарғонагаз» ишлаб чиқариш бирлашмасининг ноқонуний фармойиши амалдан тўхтатилди. Мазкур фармойиш натижасида аҳолидан олинган ошиқча маблағ аниқланиб, маҳаллий бюджет ҳисобига ўтказиш тавсия этилди.

Шу ўтган давр мобайнида молия идоралари, давлат солиқ инспекциялари ходимлари томонидан бюджетга қўшимча даромадлар аниқлаш ва ундиришда, маблағларни тўғри сарфланишини назорат қилиш, солиқ тўлаш борасида қатор камчиликларга йўл қўйилганлиги аниқланди. Вилоят молия бошқармасида маҳаллий бюджетларни тузиш, иқтисодий ишларни назорат қилишда лоқайдликка йўл қўйилаётганлиги яққол сезилади. Биргина мисол. Мана, йилнинг ярми якунланди. Лекин ҳалигача вилоят ва Фарғона шаҳар Кенгашларининг сессияларида 1992 йилнинг маҳаллий бюджетлари муҳокама қилинмаган ва тасдиқланмаган. Шу йилнинг апрель ойида вилоят сарҳадида янги Фурқат тумани ташкил этилган эди. Лекин қизиғи шундаки, бу туманнинг маҳаллий бюджети ҳалигача Ўзбекистон туманидан ажратилмаган. Бошқача қилиб айтганда, туманда ҳокимият бор-у, хазинабон йўқ.

Шаҳар ва туманларда ўтказилган текширишлар шуни кўрсатадики, ҳозирги пайтда бюджет маблағларидан ўринсиз ҳолларда фойдаланиш фактлари учраб турибди. Фарғона шаҳар ҳокимлиги шу йилнинг апрель, май ойларида 6 нафар раҳбарга қонунга хилоф равишда маош белгилаган. Натижада шу қисқа муддат ичида давлатнинг 2,5 минг сўм маблағи беҳудага сарфланган. Бешариқ тумани марказий касалхонаси ва Ватан қишлоқлари ходимларининг «хотамтойлиги» давлатга 2,7 минг сўмга тушди. Чунки бу ташкилотларнинг ходимларига белгиланган даражадан ҳам анча кўпроқ маош тўланган.

Яқинда вилоят Давлат назорат бошқармаси коллегияси йиғилишида ана шу хатога йўл қўйган мансабдор шахсларга қатъий чора кўрилди. Бюджет соҳасидаги ишларнинг якуни анча самарали бўлди. Қўмитамиз ходимларининг аралашуви туфайли вилоят бўйича чўкиб қолган 3 миллион 346 минг сўм солиқдан 2 миллион 158 минг сўми ундириб олинди.

Ҳозирги кунда озиқ-овқат масаласи ўта мураккаб, айтиш жоиз бўлса, сиёсий масала бўлиб турган бир пайтда озиқ-овқат ишлаб чиқарувчи айрим корхоналар ва ташкилотлар ўз манфаатлари йўлида иш юритишмоқда. Қўқон ёғ-мой комбинати маъмурияти хом ашё йўқлигини баҳона қилиб асосий истеъмолчи вилоят матлубот уюшмаларига қарашли дўконларга 32 тонна, давлат савдоси шохобчаларига эса 38 тонна пахта ёғини кам берган. Лекин корхонадаги аҳвол текширилганда «Киргизпищеснабсбит» бирлашмасига 58 тонна, Бўстонлиқ матлубот жамиятига 44 тонна, Чиноз матлубот жамиятига эса 32 тонна режадагидан ортиқча ўсимлик ёғи сотганлиги аниқланди. Бу адолатсизликнинг замирида нима ётганлигини ҳамма кўриб, билиб турибди-ку.

Худди шу ёғ-мой комбинати Қирғизистон республикасининг Ўш шаҳридаги «Идея» кичик корхонаси билан 20 тонна ўсимлик ёғини 20 тонна темир қувурга алмаштириш тўғрисида шартнома тузади. Шартнома бўйича ажратилган ўсимлик ёғи Ўш шаҳрига олиб чиқиб кетилаётганда Андижон вилоят товар моддий бойликларни четга чиқаришни назорат қилиш инспекцияси ходимлари томонидан ушлаб олинди. Комбинат маъмурияти шундан ҳам тўғри хулоса чиқармай, шартнома бўйича кичик корхонага яна 20 тонна ўсимлик ёғи ажратганлиги маълум бўлди. Ўзимизнинг шаҳар ва қишлоқларимизда ўсимлик ёғи кўзга тўтиё бўлиб турган бир пайтда республикамиздан четга бу тансиқ маҳсулотни сотишдан ким манфаатдор экан?

Муқимжон ЖЎРАЕВ,
Республика Давлат назорати Комитетининг Фарғона вилояти бошқармаси бошлиғи.

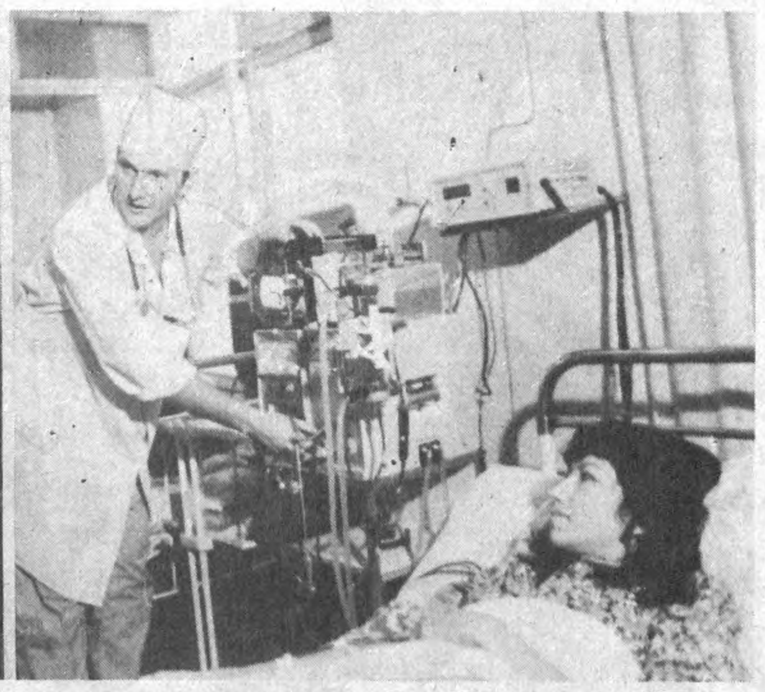

ҲАР БИР КУНИ ЖАСОРАТ

Бу дунёга келиш, унинг неъматларидан баҳраманд бўлишдан улуғроқ бахт бўлмаса керак. Шу боис кишиларнинг бир гўдак, мурғак қалб оламга келганидаги қувончини таърифлашнинг ҳожати йўқ. Зеро, табиатнинг инсон учун энг олий неъмати — ҳаёт, тирикликдир. Лекин шу умр давомида у бир неча бор хасталикка дучор бўлади.

Дунёда хасталикнинг, инсон ҳаётига тажовуз қилувчи микроорганизмларнинг минг-минглаб тури мавжуд. Киши организмининг ёлғиз ўзи уларга қарши курашишга ожизлик қилади. Шу боис ҳам ўз келажаги, халқи соғлиги ҳақида қайғурган ҳар бир давлат тузумидан қатъий назар тиббиёт ривожига эътибор қаратади.

Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлигига қарашли эпидемиология, микробиология ва юқумли касалликлар илмий текшириш институти бундан ўттиз йил муқаддам шу ниятда ташкил этилган эди. Ўтган йиллар мобайнида институтнинг кишилар соғлигини ҳимоя қилиш борасидаги ютуқлари салмоқли.

Институт қошидаги клиника юқумли касалликларга чалинган беморларни даволамоқда.

— Бугунги кунда жумҳуриятимизда бозор иқтисодиёти ўз сиёсатини ўтказмоқда, — дейди клиника бош врачи Илҳом Ғуломович Ғуломов. — Лекин касалликлар ҳеч қандай бозор билан ҳисоблашмайди. Мен шундай бир шароитда кишилар соғлигини тиклашда жонбозлик кўрсатаётган шифокорларимиз меҳнатини таъкидламоқчиман. Ҳукуматимиз, Президентимизнинг ҳар қанча оғир бўлмасин, соғлиқни сақлаш соҳасига алоҳида эътибор қаратаётганлиги таҳсинга моликдир.

Клиниканинг реанимация бўлимига тиббиёт фанлари номзоди Бахтиёр Мавлонович Аъзамов раҳбарлик қилмоқда. Бўлим врачларининг жонбозлиги туфайли ҳар куни кишилар ҳаёти сақлаб қолинади. Уларнинг ҳар бир куни жасорат десак муболаға бўлмайди. Реанимация бўлими энг замонавий асбоб-ускуналар билан жиҳозланган.

Бахтиёр Аъзамов жаҳонда биринчи бўлиб юқумли хасталик билан оғриган беморга сунъий буйрак қўйган киши.

— Аввалига бироз иккиландим, бироқ ўзга чорам йўқ эди. — дейди Баҳтиёр ака.

Ҳа, табобатда уқув, ўқув ва тажрибадан ташқари озгина журъат ҳам керак. Сўнгги йилларда ҳамкасбларимиз кўпинча экстрасенс ва бошқа ҳар хил йўллар билан даволовчилар ташвиқотига зўр бериб, аниқ тадқиқотга асосланган тиббиётни эсдан чиқариб қолдирмоқда. Аслида улар бугун бизнинг соғлигимизни асосий таянчи.

СУРАТЛАРДА: Республика Эпидемиология, микробиология ва юқумли касалликлар илмий текшириш институти қошидаги клиника реанимация бўлими мудири. Б. Аъзамов бўлим шифокорлари билан беморлар ҳузурида.

Е. БОТИРОВ суратга олган.

БИР ВИЛОЯТ ХАБАРЛАРИ

«СЎҒДИЁНА»НИНГ ТОЖИКЧА НАШРЛАРИ

САМАРҚАНД вилоят босмахонаси қошида «Сўғдиёна» кичик давлат корхонаси фаолият кўрсата бошлади. Босмахона келажакда тожик тилида дарс ўтиладиган мактаблар учун ўқув қўлланмалари, китоблар чиқаришни режалаштирган. Бундай китобларнинг бир қисми муаллифлар ҳисобидан чоп этилади.

«СИНО»НИНГ ЯНГИ АВЛОДИ

«Сино» акционерлик компанияси заводида музлатгичларнинг янги тури ишлаб чиқилди. Ҳозир улар синовдан ўтказилмоқда.

Кейинги пайтларда нархларнинг ниҳоятда юқорилиги туфайли музлатгичларга бўлган талаб ҳам пасайди. Натижада ушбу корхонада чиқарилаётган «Сино» музлатгичларини тайёрлаш анча қисқарди. Бироқ, завод мутахассислари бозор иқтисодиёти шароитида рақобатга дош бера оладиган ва харидор дидига мос тушадиган музлатгичларнинг янги турини ишлаб чиқара бошладилар.

Ҳозир уларнинг учта янги авлоди тайёрланди. Бу янги музлатгичларнинг бири 270 литр сиғимга эга ва икки бўлинмадан иборат. Ушбу музлатгич электрон қурилмалар билан жиҳозланади.

АВТОМОБИЛЬ УЧУН ЯНГИ ЁНИЛҒИ

САМАРҚАНДДАГИ хўжалик ҳисобида ишловчи «Лола» корхонасининг бир гуруҳ мутахассислари корбюраторли двигатель билан ҳаракатга келувчи юк ташийдиган ва енгил автомашиналар учун бинар-ёнилғи системасининг илк намуналарини тайёрлашди.

Маълумки, ҳозир бензин билан бир қаторда газ ҳам қимматлашиб бораётир. Шу туфайли илгари ўз автомашиналарини газ билан ҳаракатланишга ўтказган кишилар ҳам деярли ҳеч қандай фойда кўришмади.

Бироқ «Лола» корхонасида Самарқанд давлат дорилфунуни профессори Т. Ҳамроқулов раҳбарлигида бош муҳандис Н. Лезин, катта илмий ходим Э. Абдураҳмонов ва москвалик мутахассис В. Павлюков томонидан ишлаб чиқилган янги ёнилғи атроф-муҳитни ифлослантирмаслиги билан бир қаторда катта иқтисодий фойда ҳам беради.

Бинар ёнилғиси автомобиль двигатели қувватини йигирма фоиз ошириш ва ёнилғи сарфини 20—25 фоиз камайтириш имконини беради.

ЗАВОДЛАР КЎПАЙГАНИ ЯХШИ

САМАРҚАНД вилоятининг Жомбой туманида бир йилда уч миллион шартли банка томат ва мева консерваси ишлаб чиқарадиган завод ишга тушди. Корхона ускуналари Украинанинг Белград шаҳридан келтирилди.

Айни пайтда заводга тўққиз гектар майдон ажратиб берилди. Тумандаги барча хўжаликлар энди ўзлари етиштирган мева-сабзавотларни мазкур заводга топширадилар.

Шунингдек, вилоятнинг Оқдарё туманидаги Бобур номли жамоа хўжалиги ҳудудида ҳам йилига олти миллион шартли банка томат пастаси ишлаб чиқарадиган кичик завод қурилди. Шу туфайли туманда яна уч юз киши доимий иш ўрни билан таъминланди.

М. МУҚИМОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

• Мутахассис фикр билдиради

ПОЙДЕВОР МУСТАҲКАМ БЎЛГАЧ...

ЎЗБЕКИСТОН Республикаси жиноят-процессуал Мажмуасига киритилган ўзгаришларда ҳуқуқий Давлат қураётган Республикамизнинг ҳимоя ва демократия принципларини кенгайтиришга ҳамда ривожлантиришга қаратилган халқпарварлик ўз ифодасини топган. Жумладан, Мажмуанинг 42-моддаси янги таҳририда: «Ҳимоячининг ишда қатнашишига, айбнома эълон қилинган пайтдан бошлаб, жиноят содир қилганликда гумон этилаётган шахс ушланган ёки унга нисбатан қамоққа олиш тарзидаги эҳтиёт чораси айбнома эълон қилингунга қадар қўлланилган тақдирда эса унга ушлаб туриш баёни ёҳуд қамоққа олиш тарзидаги эҳтиёт чорасини қўллаш ҳақидаги қарор эълон қилинган пайтдан бошлаб, аммо ушланган вақтдан сўнг 24 соатдан кечиктирмай йўл қўйилади. Башарти, ушбу муддат ичида гумон этилаётган шахс ёки айбланувчи танлаган ҳимоячи ҳозир бўлишининг имкони топилмаса, суриштирув ўтказилаётган шахс, терговчи ва прокурор гумон этилаётган шахсга ёки айбланувчига бошқа ҳимоячи чақиришни таклиф қилишга ҳақлидирлар ёинки ҳуқуқий маслаҳат идораси орқали уларни ҳимоячи билан таъминлайдилар», деб кўрсатилган.

Ушбу моддада адвокатларнинг, касаба уюшмалари ва бошқа жамоат ташкилотларини муайян ташкилотлар аъзоларига таалуқли ишлар юзасидан ҳимоячи сифатида қатнашишларига йўл қўйилиши кўрсатилиб, ҳимоя кўлами янада кенгайтирилмоқда.

Ҳуқуқий маслаҳат идорасининг мудири ёки адвокатлар ҳайъатининг раёсати гумон этилаётган шахсни, айбланувчи ёҳуд судланувчини ҳимоя қилиш учун адвокат тайинлашлари шарт эканлиги ҳам шу ерда ўз ечимини топган.

Буларнинг ҳаммаси гумондор, айбланувчи ва судланувчиларнинг ҳимоя ҳуқуқи кенгайтирилганлигидан, уларга малакали ҳуқуқий ёрдам бериш, жиноят-судлов ишларини юритишдан кенг жамоатчиликнинг иштироки қонун билан гаровлаб қўйилганидан далолат беради.

Шу муносабат билан эндиликда юқорида баён қилиб ўтилган қонун талабини бажариш учун адвокатлар корпусини тайёрлаш, ҳуқуқий маслаҳат идораси ва адвокатлар ҳайъати раёсатига махсус жадваллар тузилиб, у ерларда адвокатларнинг дам олиш ва байрам кунлари ҳам туну-кун навбатчилиги ташкил қилиниши, улар суриштирувчи терговчининг биринчи талаби бўйича қонунда кўрсатилган муддатда етиб келишлари ва ишда ҳимоячи сифатида қатнашишлари зарурияти туғилади.

Жиноят-процессуал қонунчилиги тарихида биринчи марта суриштирув идоралари, терговчи, прокурор ва суд жараёни қатнашчилари ҳамда ўзга шахсларнинг хавфсизлигини таъминлаш чора-тадбирларини кўриш борасидаги вазифалари Ўзбекистон Республикаси жиноят-процессуал Мажмуаси 472-моддасига киритилиб, унда жабрланувчига, гувоҳ сифатида қатнашаётган бошқа шахсларга, шунингдек уларнинг оила аъзолари ёки яқин қариндош уруғларини ўлдириш, зўрлик қилиш, шахсий мулкига тажовуз қилиш, ёҳуд бошқа ғайри-қонуний ҳатти-ҳаракатлар билан таҳдид қилинаётир, дейиш учун етарли маълумотлар мавжуд бўлган тақдирда суриштирув идораси, терговчи, суд бу шахсларнинг ҳаёти, саломатлиги, шаъни, қадр-қиммат ва мол-мулкини муҳофаза қилиш, шунингдек айбдорларни аниқлаш ҳамда уларни жавобгарликка тортиш юзасидан чора-тадбирлар кўришлари шарт қилиб қўйилганлиги ҳам диққатга сазовор ҳолатдир.

Қонунчиликка бу янгиликлар киритилиши жабрланувчига, гувоҳ ёки ишда қатнашаётган бошқа шахсларга жиноятчилар ва уларнинг яқинлари томонидан ғайриқонуний ҳатти-ҳаракатлар билан тазйиқ ўтказишга чек қўйди.

Ўзбекистон Республикаси жиноят-процессуал Мажмуасига қўшимча қилиб киритилган, яъни 160^1, 160^2, 160^3 моддаларида ўрин олган телефонлар ва бошқа қурилмалар орқали олиб борилаётган сўзлашувларни эшитиш асослари, таркиби ва фонограммаси ҳақида «Қўзғатилган жиноий иш юзасидан гумон қилинаётган шахснинг, айбланувчининг телефонлар ва бошқа сўзлашув қурилмалари орқали сўзлашувларини эшитиш, оқибат натижада ишга доир муҳим аҳамиятга эга маълумотлар олинади, деб ҳисоблаш учун етарли асослар мавжуд бўлган тақдирда прокурорнинг рухсати билан, суриштирув идораси ёки терговчининг қарорига биноан ёҳуд суднинг ажримига кўра амалга оширилиши мумкин», дейилади.

Жабрланувчига, гувоҳга, худди шунингдек уларнинг қариндош-уруғлари ва яқин кишиларига нисбатан зўрлик ёки таъмагирлик қилиш ғайри қонуний ҳатти-ҳаракатлар содир қилиш таҳдиди мавжуд бўлган тақдирда, ана шу шахсларнинг аризалари ёки ёзма равишда берган розилигига кўра прокурорнинг рухсати билан ёинки суднинг ажримига биноан уларнинг телефонлари ёки сўзлашув қурилмалари орқали олиб борилаётган сўзлашувни эшитиш мумкин.

Эшитилаётган маълумотларнинг характери, ҳажми, шунингдек сўзлашувларни эшитишнинг бориши натижаларини қайд қилиш шакли суриштирув идорасининг, терговчининг, прокурорнинг қарорида ёки суднинг ажримида белгилаб берилади.

Лекин телефон сўзлашувларини эшитиш олти ойдан ортиқ давом этиши мумкин эмаслиги таъкидланган. Сўзлашувларни эшитиш ҳамда магнит лентасига овоз ёзиб олишда иштирок этаётганлар, ўзларига маълум бўлиб қолган маълумотларни овоза қилганлик учун жавобгар бўлишлари хусусида огоҳлантирилади.

Жиноятчиларнинг жиноятни содир қилиш услубларини такомиллаштириб боришлари, техник жиҳатдан кенг замонавий қурол-асбоблар билан жиҳозланганлигини ҳисобга оладиган бўлсак, телефон ва бошқа сўзлашув қурилмалари орқали олиб борилаётган сўзлашувларни эшитиш, уларнинг натижаларини қонунларда белгиланган тартибда процессуал расмийлаштириш ва жиноят ишини тергов қилиш жараёнида улардан далил сифатида фойдаланиш жиноятчиликка қарши курашда, гуруҳлар томонидан содир этилган жиноятларни очишда, жиноий гуруҳ аъзоларининг барчасини жиноий-фаолиятларини фош қилишда ғоят муҳим ўрин тутиши сир бўлмай қолади.

Менимча, бу борадаги асосий вазифамиз оператив техникани моҳирона ишлатиш ва ундан оқилона фойдаланиш, кадрларимизнинг маҳоратини ошириш борасида мунтазам иш олиб боришдан иборат бўлиб, ҳар бир қилинган ҳаракатнинг самара беришига эришишимиз зарур. «Ўзбекистон Республикасининг ЖПМга ўзгартиришлар ва қўшимчалар киритиш тўғрисида» шу йилнинг 3 июлида қабул қилинган қонун ўзининг муҳимлиги, долзарблиги билан муҳим ўрин эгаллайди. Ҳамда шу куни қабул қилинган «Гувоҳлар, жабрланувчилар, экспертлар, мутахассислар, таржимонлар ва холисларнинг қилган харажатларини тўлаш тартиби ва миқдори тўғрисида»ги қонун бу ҳужжатнинг қимматини янада оширади.

Н. ИСМОИЛОВ,
Тошкент вилояти ички ишлар бошқармаси бошлиғи, милиция генерал-майори, Ўзбекистон Республикаси халқ ноиби, Олий Кенгаш қонунчилик комиссиясининг аъзоси.

МЕН 1 ЁШГА ТЎЛДИМ

«О, менинг Ўзбекистоним! Бунчалар гўзал, суюклисан, нақадар бағринг кенг, меҳмонга жонинг ҳалак.

Ў, қасидагўй юртим! Сенинг таърифингни достон қилишга ожизман, Бугун мустақиллигингнинг бир йиллигида мен ҳам 1 ёшга тўлдим. Она юртимнинг истиқлолигача яшаган ёшимни ҳисобламайман. Туғилганимга роппа-роса бир йил бўлди!..»

Сўзларингиз бунча равон, қалбингиздан отилган нидо бағри-дилимни ўртаб, вужудимга титроқ солди. Сиз каби юртга жонфидо инсон билан кутилмаганда суҳбатлашиш мен учун қанчалик ҳаяжонли бўлса, энди қайта-қайта гаплашишга иштиёқман. Сиз билан мулоқотда бўлган баъзи саволим ва жавобларингиз ила ўзбек юртдошларимизни, қолаверса, жигаргўшаларингизни ҳам баҳраманд этсак.

Азиз газетхонлар! Сизни ва биз каби ўз қондошини дараклаб келган туркиялик меҳмонимиз, асли марғилонлик таниқлик журналист Зиёвуддин Бобоқурбон билан бўлган қисқача суҳбатимизни эътиборингизга ҳавола қилмоқчиман.

— Зиёвуддин ака, аввало болалик йилларингиз ҳақида сўзлаб берсангиз.

— Гўдаклигимда бўлган воқеаларни эслай олмайманов, аммо, ақлимни таний бошлаганимдан буёғини рўйрост айтиб бераман. Оиламиз Ўзбекистондан бадарға қилинган пайтлари мен норасида гўдак бўлганман. Аслида Марғилонда туғилганман. Болалик дамларим Ҳиндистон, Арабистон, Туркия ва шунга ўхшаш бир неча давлатларда сарсон-саргардонликда ўтди. Ва ниҳоят, Овропада яшаб қолишга мажбур бўлдик.

Биз каби тарки ватан бўлганлар ўн ва юз минглаб оилалар эди. Аммо ватанидан жудо бўлган юртдошлар изтироб билан яшар, ватан ҳижронида куяётган бўлсада, миллий урф-одатини, кийимини ва ўз тилини сақлаб қолдилар. Болаларига ҳам ўргатишга ҳаракат қилдилар. Афсуслар бўлсинки, у фожианинг дастидан ўзбек биродарларимиз чет элларда ҳаётдан кўз юмдилар. Улар тўғрисида ҳикоя ва романлар ёзсак ҳам оз. Ота-боболаримизнинг «Олаш тушган ерини куйдиради», — деган гапи бор. Ватанидан жудоликнинг ҳам изтироби, ҳам машаққати бор. Буларни таърифлаш менга қанчалик оғир, лекин ўксик юрагимга тўлган бор гапни сиз каби ватандошларимга айтиб, бироз енгил тортмоқдаман. Энди у даврлар ўтиб кетди. Фақат мен каби бағри қон тарки ватан бўлганлар эзилиб-эзилиб эслаймиз!...

— Зиёвуддин ака, тўғрисини айтишим керак, бизда истиқлол нимаю, демократия нима эканлигига ҳанузгача тушуниб етмай, умидсизлик билан қараётганлар ҳам орамизда йўқ эмас. Сиз буни қандай шарҳлайсиз?

— Саволингиз жуда ўринли, Комилжон! Энг аввало истиқлолга эришмоқ керак. Ўзбекистон эндигина тетапоя бўлиб келаётган мамлакат. Тасаввур қилинг, ёш бола оёққа турганда унга оғир-оғир ишлар қилишни бўйнига қўймаймиз-ку, ахир! Мана, Ўзбекистон бир йил олдин дунёдаги мустақил давлатлар сафига қўшилди. Эшикларини жаҳон миқёсига очди. Президент И. Каримов доно сиёсатчи инсон. У халқаро саҳнага азиз ватанимиз Ўзбекистонни кўтариб чиқди. Ўзбек халқининг дунёдаги дўстлари Ўзбекистон истиқлолини қизғин қаршилаб, сўнгги маълумотларга кўра, 121 давлат Ўзбекистон мамлакатини тан олди. Бу байрамни қутлаш учун бошқа давлатлардан минглаб инсонлар пойтахтга келди. Шахсан ўзим ярим асрдан кўп кутган бу миллий истиқлолнинг хурсандчилигида юрагимдаги туйғуларни ифода этиш учун луғатдан сўз топишга қийналаман.

— Дарҳақиқат, сизни машҳур журналист сифатида Ўзбекистонлик юртдошларингиз яхши билишади. Шундай экан, бу соҳага дастлабки қизиқишингиз, иш фаолиятингиз, қийинчиликлар ва ютуқларингиз ҳақида ҳам тўхталсангиз?

— Энг аввало, шуни айтишим керакки, журналист халқи қанчалик ютуққа эришмасин, барибир кўнгли тўлмайди. Менинг журналистикага бўлган иштиёқим ва қобилиятимга марҳум онамнинг далдаси дастак бўлди. У киши менга ватанингга қалам билан хизмат қил, дея қаттиқ талаб қўйди. Ўзининг меҳри ва дуоси билан мени бу касбга жалб қилди. 1953 йили, ўша вақтдаги зиёлиларнинг ва юртдошларимизнинг ҳимояси остида «Туркистон» журналини чиқара бошладим. Узоққа чўзилмаган бу журнал, иқтисодий аҳволининг танглиги туфайли нашрдан тўхтатилди. Шундан сўнг яқин дўстим Илхан Дорендели ўғли билан биргаликда «Тупроқ» номли антикоммунистик журнал чиқара бошладик. Унда Ўрта Осиё муаммолари тўғрисида анча нарсалар ёздик. Бу туркияда энг кўзга кўринган ва кўп умр кўрган журналлардан бири эди. Шунингдек, узоқ йиллар давомида, «Хабар», «Сўнгги хабар», «Янги истамбул», «Истиқлол», «Фатих» каби газета ва журналларда қатнашиб келдим.

1975—77 йиллар орасида юрт Туркистон учун «Истиқлолчи» газетасини чиқардим. Уч йил давом этган бу газетада Ўрта Осиёдаги йиғилиш, алоқа, халқаро ва маҳаллий, илмий каби ҳар хил хабарлар берилиб борилди. Ва бу ҳам молиявий сабаб билан нашрдан тўхтатилади. Аммо Ўрта Осиё воқеалари тўғрисида турли газета ва журналларга мақолаларим билан қатнашиб келмоқдаман.

1973 йил 2—12 июль кунлари орасида. «Дунё мусулмон ёшларининг Миллатлараро конференцияси» бўлиб ўтди. Бунга 116 мамлакатнинг 600 вакили қатнашди. Бу конференцияга Совет Иттифоқи, Қизил Хитой ва Албания даъват этилмади.

Мен ҳам Туркистон вакили сифатида «Совет Русия ва Қизил Хитой»нинг қўли остида бўлган мусулмонларнинг муаммоларини ўртага қўйиб, буларнинг «Истиқлол» масаласида конференция қатнашчиларидан ўрин берилишини талаб қилиб мурожаатнома топширдим. Ва ниҳоят, 11 июль куни менга сўз берилди. Мен ўз маърузамда «Совет Русиянинг найранглари ва Ленин — Сталин»нинг 1917 йил 17 декабрда «Шарқ мусулмон меҳнаткашлари»га қилган мурожаатидан ситатлар келтириб Туркистон, Идил-Урол, Шимолий Қафқазия, Озарбайжон ва Қрим мусулмонларининг қандай алданганликларини, шунингдек, берган бутун ваъдаларининг қоғоз бетида қолаётганлигини қайд этдим. 50 йиллик фожеанинг ва иккиюзламачилик сиёсатининг пардасини очиб ташладим. «Биз ҳам сизларга ўхшаш «Миллий истиқлол» истаймиз. Ораларингизга мустақил давлат сифатида қўшилишни орзу этамиз. Бизнинг масалаларимизга бутун мусулмонларнинг ва, айниқса, мусулмон давлат бошлиқларининг диққат берувларини талаб қиламиз», деб таъкидлаб ўтдим. Бу талабларим конференция қатнашчилари томонидан тақдирланди.

Ливия газеталари, радио ва телевидениеси «Туркистон» масаласига катта аҳамият берди. Бу ҳақда Туркия матбуотчилари ҳам кўп маълумотлар ёзди. Бу орада Германия газеталарида ҳам қатнашдим. 1989 йили Германия газеталарида 25 йиллик хизматим учун давлат фахрий ёрлиғи билан тақдирландим...

— Зиёвуддин ака, албатта, газетхонлар сизнинг оилангиз ҳақида ҳам билишни исташади.

— Йўлдошим Гулнорхоним асли салчук туркларидан, Конияда туғилган. Касби муаллима. У турк бўлса ҳам ўзбек халқининг фожиаларини ҳис қилган зиёли бир аёлдир. Бизнинг фарзандимиз бўлмаса-да, у кўплаб турк талабаларини ватан учун етиштирган муаллимадир. Ҳозир Гулнорхоним Туркистон фожиасига тегишли роман ёзиш тайёргарлигида.

— Дарвоқе, Сиз ҳозиргина Президентимиз И. Каримовнинг ҳузуридан қайтибсиз. Бизнинг Ўзбекистонимиз мустақиллиги равнақида у кишидан нималарни англадингиз?

— Мен 40 йиллик журналистик фаолиятимда кўплаб давлат арбоблари билан учрашишга муваффақ бўлдим. Айниқса, Туркиядаги сиёсий ҳаётда Президент И. Каримовнинг дунё сиёсатини яхши билганлиги ва халқининг миллий ғоясини тушунган доно давлат арбоби эканлигига гувоҳ бўлдим. Президент И. Каримовнинг гап бошлашидан олдин, кўзларидан англадимки, у келажакни ёрқин кўра оладиган ва тарих саҳифаларини безаб Ўзбекистонни биринчи бор истиқлол йўлига олиб чиққан миллий қаҳрамон сифатида тан оламан. Шунингдек, И. Каримовга эндиги қилажак ишларга катта ютуқлар тилаб қоламан.

— Саволим сўнггида демоқчиманки, эндиги тақдирингизни Ўзбекистон билан қандай боғламоқчисиз?

— Азиз ватанимнинг истиқлоли, халқ фаровонлиги, бахт-саодати учун қўлимдан келадиган ишга тайёрман. Бу хизматларим виждоний бурчимдир. Чунки деярли 50 йилдан буён чет эллардаги ўзбек, қозоқ, тожик, туркман каби халқларнинг ягона ғояси миллий истиқлол эди. Энди унга эришдик. Бундан кейин истиқлолни қўлда тутиш учун бутун ҳамкорликни йўлга қўйиш шарт. Мен миллий истиқлол байрамига қатнашганимдан бениҳоя ҳурсандман.

— Суҳбатингиз учун ташаккур!

Суҳбатдош: Комил Улуғ ХОЛДОР ўғли. «Халқ сўзи» мухбири.

Булоқбошилик Неъматилла қори ота Назаров Фарғона водийсининг кекса боғбон ва соҳибкорларидан. У бу йил 94 баҳорни қарши олди. Лекин ҳануз бардам. У ўз умрини боғ-роғлар яратишга, узумзорлар барпо этишга бағишлади. У яратган боғлар 750 гектардан ошиб кетган. Кўплаб шогирдлари Андижон, Фарғона, Наманган вилоятларида қўшни Қирғизистон жумҳуриятида меҳнат қилмоқда, боғ барпо этиб, эл-юрт олқишини олмоқда. Улар тез-тез отахон ҳузурида бўлиб, ўзларини қизиқтирган масалаларда жавоб оладилар.

«Яхшидан боғ қолади», — дейди халқимиз. Бундай ибратли иш Ризамат ота Мусамуҳамедов номли мукофот совриндори Неъматилла қори ота Назаров ҳаёти ва фаолиятига хосдир.

СУРАТДА: Неъматилла қори ота Назаров шогирди Абдурашид Ҳурбоев билан.

Тоҳиржон ҲАМРОҚУЛ олган сурат.

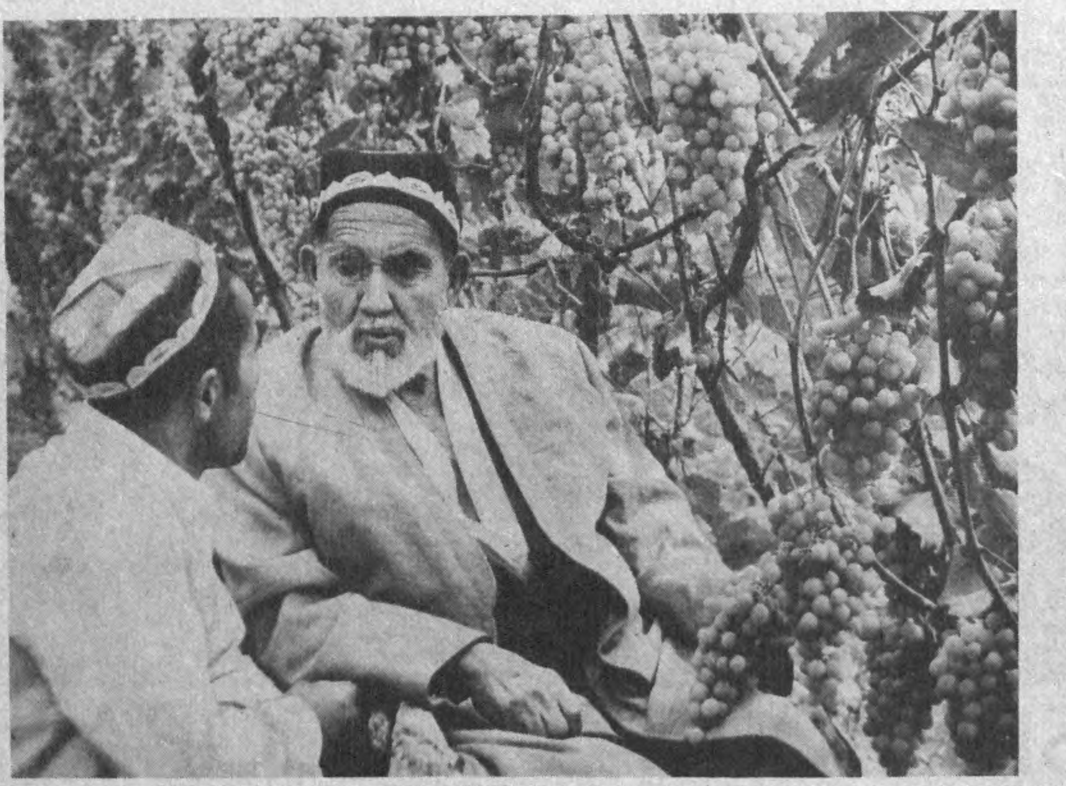

САҲНА ДАРД ИЗҲОРИ

Ўзига хос ижод йўлини босиб ўтган актрисалардан бири Раъно Ҳидоятова узоқ йиллардан буён Алишер Навоий номидаги Ўзбек Давлат академик катта опера ва балет театрида самарали фаолият кўрсатиб келмоқда. Раънонинг онаси— Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артистка Марзия Жўраева Қашқадарё театрининг етакчи актрисаларидан ҳисобланади.

Раъно ёшлик пайтиданоқ санъат сирларини онасидан ўргана бошлайди. У мактабдан ташқари бўш пайтларини театрда ўтказади. Онаси раҳбарлигида ҳаваскорлар тўгарагига қатнашиб, кичик пардали спектаклларда эпизодик роллар ижро этиш билан актёрлик маҳоратини ошириб боради. Раъно саккизинчи синфда биринчи маротаба онаси билан Собир Бобоевнинг «Ёрилтош» номли эртак спектаклида Гулноранинг синглиси Оймома ролини ўйнайди. Бу яратилган образ томошабинлар олқишига сазовор бўлиб, диплом билан тақдирланади. 1947 йилда Раъно Тошкентдаги Ҳамза номли музика билим юртига ўқишга киради. Шу билан бир қаторда, Муҳиддин Қори-Ёқубов номидаги Ўзбек Давлат филармонияси қошидаги Хор-капелла бўлимида ишлай бошлайди.

1961 йилда эса Мухтор Ашрафий номидаги Тошкент Давлат Консерваториясига ўқишга киради. Раъно ўзининг лирик овози, таланти ва актёрлик қобилияти билан талабалар орасида ажралиб турарди.

Раънонинг хонандалик ва артисткалик маҳорати, саҳнавий истеъдоди ўсиб боришида халқ артисти Мухтор Ашрафий, Ўзбекистон халқ артисти, дирижёр Фазлиддин Шамсуддинов, Абдуғани Абдуқаюмов, концертмейстер Дина Ворobейчиковалар яқиндан ёрдам бердилар.

У талабалик йилларида яратган биринчи образи Т. Содиқов ва Р. М. Глиэрнинг «Гулсара» операсидаги Асал образи эди. Табиатан хушчақчақ ва ҳазилкаш бўлган бу ролни Раъно Ҳидоятова мароқ билан ўйнайди. Консерваторияни аъло баҳоларга тугатганидан сўнг опера театрида бирин-кетин бош партияларни ижро эта бошлайди. Унинг «Зулматдан зиё» (Т. Тўла либреттоси, Р. Ҳамроев музикаси) Гулнор, «Майсаранинг иши»да (С. Абдулла, М. Муҳамедов либреттоси, С. Юдаков музикаси) Ойхон, «Хоразм қўшиғи» операсида (М. Юсупов музикаси) Дилдор, «Лайли ва Мажнун» операсида (Хуршид либреттоси, Т. Содиқов, Р. Глиэр музикаси) — Лайли, «Зайнаб ва Омон» операсида (Зулфия либреттоси, Т. Содиқов, Б. Зейдман, Ю. Ражабий, Д. Зокиров музикалари) — Ҳури, «Дилором» операсида (К. Яшин, М. Муҳамедов либреттоси, М. Ашрафий музикаси) — Дилором, «Ойжамол» (И. Ҳамраев операсидаги — «Ойжамол), У. Мусаевнинг «Мангулик» операсидаги Норжон каби ажойиб образлари билан томошабинлар олқишига сазовор бўлади.

Раъно Ҳидоятова драматизмга, лиризмга бой актриса. У репертуаридаги ҳар бир қаҳрамоннинг руҳий оламига кира олади, уларнинг ўз қиёфасини ва характерини тўлақонли яратишга ҳаракат қилади.

Р. Ҳидоятова инқилоб ёшларининг характерини ўзида мужассамлаштирган ўзбек қизи Норжон образини яратар экан, унинг бутун имкониятларини чуқур тушуниб етади. Гарчи Норжон янги ҳаёт билан тенг қадам ташлаётган бўлсада, руҳида эскилик қолдиқлари, урф-одатларнинг таъсири бор эди. Биз унинг талқинларида қуёшнинг чақнашига ўхшаш юксалишни кўрамиз. Албатта, бу ўз даврининг спектакли эди.

Актриса фақатгина куйлаш билан чекланиб қолмасдан, ўзининг ҳар бир ҳаракати билан операнинг мақсади, моҳиятини тўлароқ намоён қилишга ҳам ҳаракат қилади. Музика билан унинг жарангдор овози бир-бирларига шу даражада уйғунлашиб кетадики, кўз олдимизда ўша давр ҳаёти бутун борлиғи билан намоён бўлади.

Бундан ташқари, атоқли композитор Т. Жалилов билан Борис Бровцинларнинг драматург С. Абдулла либреттоси асосида яратилган «Тоҳир ва Зуҳра» операсидаги Зуҳра образи атоқли актрисанинг қайноқ ижодиёти, услуб жилолари ва ўзига хос ижрочилик маҳоратида яққол кўзга ташланиб турганлигини кўришимиз мумкин.

Актрисанинг яратган ажойиб образларидан яна бири И. Ҳамроевнинг «Ойжамол» операсидаги Ойжамол образидир. Ўзбек аёлининг Улуғ Ватан уруши йилларидаги фидокорона меҳнати, колхоз раисаси бўлмиш Ойжамолнинг колхозчиларга қўлдан келган ёрдами, йўқотган ёрига бўлган вафоси ифодаланади. Раънонинг гоҳ ҳазин, гоҳ исёнкор, мунгли мусиқа остида изтиробни ифодаловчи қўшиқларни маромига етказиб куйлаши томошабин қалбини ларзага солади.

Р. Ҳидоятова Ойжамол ролини муваффақиятли ижро этиб, томошабинлар ҳурматига сазовор бўлади. 1971 йилда шу образи учун биринчи диплом билан тақдирланди.

Бу ажойиб санъаткор фақат ўзбек операларини маромига етказибгина қолмай, балки қатор рус операларидан Вердининг «Риголетто»сида Жильда, «Травиата»сида Виолетта, «Дон Карлос»да Паш, Бизенинг «Марварид изловчилар»ида Лейла, Чайковскийнинг «Пиковая дама»сида Припела, Б. Зейдманнинг «Ўн иккинчи кеча»сида Мария каби яратган образлари орқали мухлислар эътиборини қозонади.

Р. Ҳидоятованинг юқорида муваффақиятли ижро этилган образларининг яратилишида устозларидан халқ артистлари Ҳалима Носирова, Саодат Қобулова, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артистка Ойниса Кучликова, Ўзбекистон халқ артистлари Эргаш Йўлдошев, Саттор Ярашевларнинг хизматлари беқиёсдир. Улардан санъат сирларини берилиб ўрганади. Истеъдодли актёрлар, ажойиб ва меҳрибон инсонлар орасида ишлаганлигидан ўзини нақадар бахтли деб ҳисоблайди.

У киши айни пайтда Ўзбекистон театр арбоблари уюшмаси қошидаги Жумҳурият Актёрлар уйи томонидан уюштирилган кечаларда, ижро этилган ариялардан ташқари С. Бобоев, Т. Содиқов, М. Ашрафий каби бастакорларнинг ўзбек романсларини, «Хумор бўлманг», «Барно йигит», «Наво» каби ўзбек, тожик, афғон халқ қўшиқлари билан ўз ихлосмандларининг дилини хушнуд этиб келмоқда.

Яқин кунлар ичида, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артистка Раъно Ҳидоятованинг ярим асрлик тўйи кенг нишонланади. Ажойиб инсонни бу улуғ сана билан чин қалбдан муборакбод этиб, унга туганмас соғлиқ, ижодига баркамоллик тилаб қоламиз!

Мунира РАҲИМОВА,
театршунос.

МАҲАЛЛА БАЙРАМИ

ҚАРШИ шаҳридаги болалар боғида анъанавий маҳалла кунлари бошланди. Уни ўтган йил шу кўрикда биринчи ўринни эгаллаган Ҳамид Олимжон номли маҳалла фуқаролари бошлаб беришди.

Фаоллар томонидан тайёрланган ҳунармандчилик кўргазмаси тўпланганларда катта таассурот қолдирди. Маҳалла бадиий ҳаваскорлик дасталари қизиқарли чиқишлари билан йиғилганларни шод этишди. Машҳур шоир Бобораҳим Машраб таваллудининг 350 йиллигига бағишлаб тайёрланган бадиий дастур ҳам томошабинларга манзур бўлди.

П. ГАДОЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

• «Халқ сўзи»дан ёрдам сўрайдилар

МАКТАБИМИЗ ТЎКИЛАЯПТИ

... Биз сизларга мактуб йўллашдан олдин жуда кўп ўйландик. Чунки ҳозир бозор иқтисодиёти пайтида додимиз кимга етаркин?

Пайариқ ноҳиясидаги биз таҳсил олаётган Алишер Навоий номли 48-ўрта мактабда шароит жуда оғир. Шу мактабга ўқишга келганимизда, яъни 1983 йили эски мактаб биносида ўқидик. Синфхоналар шифти туша бошлаган, унга устунлар тираб қўйилган эди. 1984 йили янги бинога кўчиришди, лекин бу ерда бор-йўғи 8 та синфхона бор экан. Мактаб «катта» бўлганлиги учун, бир қисм ўқувчилар ўша эски бинонинг қўшимча хонасида қолишди, ёнида колхознинг ғалла омбори бор. Сентябрь, октябрь ойларида ғалла янчилади, тозаланади, шовқинда ўқиб бўлмайди.

1989 йили муаллимларимиз, ана энди янги мактаб қурилади, деб бизни қувонтиришди. Ҳақиқатан ҳам бино пойдевори учун ҳандақлар қазилиб, қурувчилар бетон қура бошлашди. Жуда қувонган эдик. Лекин мана уч йил бўлдики, қурилиш номигагина давом этаяпти. Ҳали биринчи қават ҳам битгани йўқ.

Ёш укаларимизнинг бир қисми жамоамиз ҳудудида жойлашган 30—СПТУ биносида ўқишаяпти. Биз рўзномаларда янги мактабни битиришибди, деган мақолаларни ўқиганда, қани энди бизнинг мактабимиз ҳам тезроқ битса эди деб орзу қиламиз. Бир сменада ўқиб, тўгаракларга қатнашсак деймиз.

Муаллимларимизнинг айтишича, янги мактабимиз давлат пулига қурилар эмиш, чунки жамоа хўжалигимизда мактаб учун пул йўқ экан. Ҳозир ҳамма нарса етишмаётганда, маблағ бўлмаса, жабрини биз тортар эканмиз-да.

Ҳурматли «Халқ сўзи»! Бизга ёрдам беринг, фақат сизларга ишонамиз!

А. РАББИМОВА,
М. БЕКҚУЛОВА,
Н. РАҲИМОВА,
С. АЛИМОВА,
шу мактабнинг 10-синф ўқувчилари.

ЭЪЛОНЛАР

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ 1992 ЙИЛГИ 12 ФОИЗЛИ ИЧКИ ЮТУҚЛИ ЗАЁМИ

Жамғарма банки

— 250, 500, 1000 сўм қийматидаги облигациялар 20 йил муддатга чиқарилган.

1000 сўмлик облигация битта сериядаги икки рақамли иккита беш юз сўмлик облигациядан иборат, 250 сўмлик облигация эса беш юз сўмлик облигациянинг ярми ҳисобланади.

Заём облигациялари республика жамғарма банки муассасаларида эркин сотилади ва сотиб олинади.

Жамғарма банки Сизнинг хоҳишингизга кўра облигацияларни сақлаб бериш учун қабул қилади ва облигациянгизга чиққан ютуқлар тўғрисида Сизни хабардор қилиб боради.

Облигацияларнинг бутлиги давлат томонидан кафолатланади!

Ютуқлар беш юз сўмлик облигацияга заём баҳосини ҳам қўшиб ҳисоблаганда 250000, 100000, 50000, 25000, 10000, 5000, 2000 сўм миқдорида белгиланган.

2-тираж — 1992 йил 30 сентябрда Урганч шаҳрида,

3-тираж — 1992 йил 30 декабрда Тошкент шаҳрида бўлиб ўтади.

1993 йилдан бошлаб ҳар йили навбатдаги тиражлар йилнинг ҳар чорагидаги охирги ойнинг 30-кунида ўтказилади.

СИЗГА ОМАД ТИЛАЙМИЗ!

...Ва Сизни Ўзбекистон Республикаси Жамғарма банки муассасаларида кутамиз!

ДИҚҚАТ!

Ўзбекистон Республикаси Давлат кинокомпанияси Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар маҳкамасининг 1992 йил 6 майдаги 224-қарорига мувофиқ республика ҳудудидаги барча ижодий-ишлаб чиқариш бирлашмалари, кино ижараси ва видеобирлашмалар, корхоналар, ташкилотлар ҳамда шохобчаларни қайси ташкилотга даҳлдорлиги ва мулкчиликнинг қандай шаклида бўлишидан қатъий назар ўз фаолиятларини икки ой муддат ичида қайта рўйхатдан ўтказишларини сўрайди.

Маълумотлар учун Ўздавлаткинокомпаниясига мурожаат қилинсин.

Манзилимиз: Тошкент шаҳри, Навоий кўчаси, 30.

«Ўзшартномасавдо» уюшмаси жамоаси «Самарқандшартномасавдо» бирлашмасининг бошлиғи Асад Раҳматовга унинг умр йўлдоши

Сабоҳат КАРИМОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси кенгаши Ўзбекистон Республикаси автомобиль транспорти ва йўл хўжалиги ходимлари касаба уюшмаси Марказий қўмитасининг раиси А. Собировга отаси

Мирфозил СОБИРОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Тошкент ҳисоб-бухгалтерия техникуми жамоаси техникум ўқитувчиси

Ҳайдар Ҳасанович ҲАСАНОВнинг

бевақт вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдиради ва марҳумнинг оила аъзоларига ҳамдардлик изҳор қилади.

Ўзбекистон Республикаси Сув хўжалиги қурилиши Давлат қўмитаси жамоаси қўмита раиси Т. Боймировга ўғли

БАҲОДИРнинг

бевақт вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

ХАЛҚ СЎЗИ • НАРОДНОЕ СЛОВО

● ТЕЛЕФОНЛАР:
маълумот учун 33-07-48;
эълонлар бўлими 32-09-25.
Индекс: 64608. Буюртма Г—197.

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Раёсати ва Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар маҳкамаси.

Бош муҳаррир Анвар ЖЎРАБОЕВ.

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:
Карим БАҲРИЕВ, Эсирган БОЛИЕВ (масъул котиб, «Халқ сўзи»), Салоҳиддин МУҲИДДИНОВ, Зоҳид НОРМУҲАММЕДОВ, Ҳабибулла ОЛИМЖОНОВ (бош муҳаррирнинг биринчи ўринбосари), Лев ПАК (бош муҳаррир ўринбосари, «Народное слово»), Абдукарим РАҲИМБЕРДИЕВ (бош муҳаррир ўринбосари, «Халқ сўзи»), Қулаҳмад РИЗАЕВ, Эркин САМАНДАР, Азим СУЮН, Александр ТЮРИКОВ (бош муҳаррир ўринбосари, «Народное слово»), Александр УЛИЧКИН (масъул котиб, «Народное слово»), Муҳтарама УЛУҒОВА (бош муҳаррир ўринбосари, «Халқ сўзи»), Раим ФАРХОДИЙ, Шавкат ЯҲЁЕВ, Пиримқул ҚОДИРОВ, Сандаҳрор ҒУЛОМОВ.

● МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП
Тошкент шаҳри,
Ленинград кўчаси, 19-уй.

● Таҳририятга ҳажми 7 қоғоздан ошган материаллар қабул қилинмайди. Фойдаланилмаган мақолаларга ёзма жавоб қайтарилмайди.

Ўзбекистон Республикаси «Шарқ» нашриёт-матбаачилик концернининг босмахонаси. Босишга топшириш вақти 21.00. Босишга топширилди 23.20 № Г —356 Тираж 28436. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12.